

ANT

Haftalık Dergi • 14 Ocak 1969 • Sayı: 107 • 125 Kuruş

Göndörmeleri karşı ko-
"KOMANDOLAR BU
YURDA YAYILACA'

"Evet, komando
linli h-

taktılar. Disip-
bunlar. Bir
k derneği
ardır.

marksis-
elbette ki karşısına
bu hareketle Türk
lertlerine çare bulma
dursun, Türkiye'yi yol
ve Türklüğü yok edecek
bir tehlike olarak görme

"KOMÜNİSTLERİ A
TAKİP EDİYORU

"Komünist c

FAŞİZM

MEYDAN OKUYOR

HAFTANIN NOTLARI

Uzay yarışı

■ Amerika'nın «Apollo - 8» uzay aracı ile giriştiği son uzay denemesinden sonra Sovyetler Birliği de Venüs Gezegeni'ne pilotsuz bir araç göndermiştir. Sovyetler'in «Venüs - 5» adını verdikleri bu uzak aracı, 250 milyon kilometre yol katettikten sonra Mayıs ortalarında Venüs gezegenine yumuşak iniş yapacaktır. 1967 ekiminde Venüs gezegenine yumuşak iniş yapan Venüs - 4'ün daha geliştirilmiş bir şekli olan Venüs - 5, bu gezegenin atmosferi hakkında inisten sonra da yayın yaparak bilgi verecektir.

Müslüman kardeşler

■ Merkezi Paris'te bulunan Uluslararası Müslüman Birliği'nin Türkiye'deki şeref üyeleri açıklanmıştır. Bunlar arasında Ulaştırma Bakanı Saadetdin Bilgiç, Sanayi Bakanı Mehmet Turgut, Millet Meclisi Başkanı Ferruh Bozbeyle, Planlama Teşkilatı Müsteşarı Korkut Özal, Prof. Necmettin Erbakan, eski Diyanet İşleri Başkanı ve MP Genel Başkanı Yardımcısı İbrahim Elmalı, mukaddesatçı basın tanınmış simalarından M. Şevket Eygi, N. Fazıl Kısakürek, Abdurrahman Şeref Laç ile gedikli bilirmiş Prof. Selçuk Özçelik, CHP Milletvekili Celal Sungur, CKMP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Altınsoy, YTP Milletvekili Ali Karahan da bulunmaktadır. Müslümanları aynı bayrak altında toplayarak din devleti kurmak amacı güden birliğe, Paris Camii Başlamamı'nın yaptığı açıklamaya göre, Türkiye'den de Atatürk, İnönü, DP ve MBK devirlerinde para yardımları yapılmıştır. Ancak Demirel iktidarı, hiçbir sebep göstermeden Paris Camii'ne yapılmakta olan yardımları tamamen kesmiştir. Buna, AP içindeki Müslüman Kardeşler — Mason Braderler çatışmasında Demirel'in mensup bulunduğu masonlar kanadının ağır basması sebep olmuştur.

TİP'e saldırılar

■ TİP'i kapatılabilmek için kurulduğu günden beri çeşitli tertiplere başvuran çıkarıcı çevreler, şimdi de bir delegenin yanlış anlaşılan sözlerini istismar ederek büyük kongrede komünizm propagandası yapıldığı iddiasıyla partinin kapatılması için Yargıtay Başsavcılığına başvurmuşlardır. Bir başsavcılık yetkilisi, «TİP'in kapatılması ile ilgili işleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, MİT Teşkilatı ve Dışişleri Bakanlığı'nın yorumları bir dosyada toplanmış bulunuyor. Bu dosya sekiz aydan beri başkanlığımızda beklemektedir» demiş. «Gönderilen vesikaların incelenmesinde Anayasa Mahkemesi'ne gidilecek bir durum tesbit edilmediğini belirtmiştir. Öte yandan, TİP Güleük İlçe Merkezi bazı kişilerin saldırısına uğramıştır. Çıkarıcı çevrelerin kışkırttığı bu kişiler, binanın camlarını kırarak, bir bidon da benzin dökerek binayı ateşe vermişlerdir. Camların kırılması üzerine gürültüyü duyarak yetişen halk yangını söndürmüştür.

Özel sektörcü Ecevit!

■ Bir süreden beri Birleşik Amerika'ya ve işadamlarına taviz üstüne taviz veren CHP'nin ortanın solcusu genel sekreteri Bülent Ecevit, Bursa'da Çelik Palas'ın şadırvanlı salonunda Bursa'lı sanayici ve işadamları ile bir toplantı düzenlemiştir. Özel sektör mensuplarına «ben fazla devletçi değilim» diyerek garanti veren Ecevit'in konuşması AP'li işadamları tarafından da ilgiyle izlenmiş. Hacı Necati adında bir işadamı, «CHP'nin özel sektöre karşı olmadığı artık günışığına çıktı» demiştir. Ecevit, ayrıca, Komer'in arabasının yakulmasıyla ilgili bazı sözlerinin yanlış anlaşıldığını ileri sürerek Ulus'ta arabayı yakan gençleri asla tasvip etmediğine dair çerçevesel bir açıklama yayınlamıştır.

Devrimciler kazandı

■ İstanbul Eczacılık Fakültesi Öğrenci Cemiyeti seçimlerini, «İlkesi adıyla katılan Ortanın Solu Grubu ile ümmetçilerin ve faşistlerin işbirliğine rağmen, Devrimciler 354 oy alarak 34 oy farkıyla kazanmışlardır. Seçimden sonra yapılan görev bölümü sonucunda, Ahmet Güneysu cemiyet başkanı olmuştur. Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsü seçimlerini de toplumcular kazanmışlardır. Seçimlere «Emek en yüce değerdir» sloganıyla giren toplumcular, önceki grupların aldıkları oylarının toplamından fazla oy almışlardır. Seçimden sonra yeni cemiyet başkanı Zeki Sarıhan, «Anlayışta toplumcu, görevde tarafsız kalacak, yeni bir çalışma düzeni ile, enstitüyü bağımsız ve özerk bir okul haline getireceğiz» demiştir.

Bir şamar daha

■ Anayasa Mahkemesi, Devlet Personel Kanunu'nun uygulanmasını erteleyen 1968 mali yılı bütçe kanunundaki bir hükümü iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin bu konudaki kararında, yeni bir kanun çıkarabilmesi için iktidara 28 Şubat'a kadar süre tanınmıştır. Anayasa Mahkemesi'nin bu kararı, aslında, AP iktidarına bugüne kadar indirilen bir çok şamarın en sonuncusudur. Böylece, Süleyman İktidarı'nın yasama görevindeki acemiliği ve bilgisizliği bir kez daha belgelennmiştir.

Mezot ve Türkiye

■ Dışişleri Bakanlığı'nın komisyonunda görüşülmesi sırasında TİP Milletvekili Behice Boran'ın «Amerika ile Rusya'nın Türkiye üzerinde pazarlık yapmalarına imkân verilmemeli» şeklindeki sözlerine karşılık Çağayangil Türkiye üzerinde pazarlık yapılmadığını ileri sürmüştü. Boran da «Türkiye üzerinde Küba buhranı sırasında pazarlık olduğunu herkes biliyor» demiştir. Çağayangil bu arada U-2 uçağı ile ilgili tenkitleri de cevaplandırarak bu uçağın nereden kalktığının hâlâ öğrenilemediğini söyleyerek herkesi hayretler içinde bırakmıştır. Hatırlanacağı üzere, U-2 uçağı pilotu Powers'ın Sovyetler Birliği'ndeki duruşmasında verdiği ifadeler ANT'ta geçen yıl yayınlanmıştı. Bu ifadesinde pilot U-2'nin Adana'daki İncirlik Hava Alanı'ndan hareket ettiğini ve Peşaver'den Sovyet göklerine girdiğini açıklıyordu. Dışişleri Bakanı'na ANT'nin kolleksiyonunu karıştırmasını tavsiye ederiz.

Hâlâ hapisteler

■ İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü'nü işgal ettikleri iddiasıyla tutuklanan öğrencilerden Mehmet Mehdi Bespınar, sorgu yargıçlığındaki sorgusundan sonra olayla ilgili görülmeyerek serbest bırakılmıştır. Öcal Okay, Masis Kürkçügil, Bozkurt Nuhoglu, Kemal Bingöllü, Deniz Gezmis ve Celal Doğan ise hâlâ Sultanahmet Cezaevi'nde tutuklu olarak bulunmaktadır.

Dernek'çi CHP!

■ Bilindiği gibi yıllardan beri il genel meclisi'nde AP çoğunluğu tarafından millet parası bir takım sömürücü ve gerici derneklere arpalık dağıtır gibi dağıtılmış ve o zamanlar muhalefette bulunan CHP'iler de bu yağmaya şiddetle karşı çıkmışlardır. Ne var ki bu defa roller değişmiş ve il Genel Meclisi'nde çoğunlukta bulunan CHP Grubu, dernek yağmasının başlıca savunucusu kesilmiştir. 71 kişilik CHP il Genel Meclisi Grubu'nun 50 üye ile yaptığı toplantıda Ayhan Yetkiner bu yağmaya şiddetle karşı çıkarak Bahkesir il bütçesi 14 milyon lira iken İstanbul'da bazı çıkarıcı derneklere 8,5 milyon lira verilmesini tenkit etmiş, bu para ile dört yılda İstanbul'un yol, elektrik yada okul problemlerinin büyük ölçüde çözülebileceğini söylemiştir. 17 kişinin de Yetkiner'i desteklemesine rağmen grup başkanı Lütfi Onuk grup kararı almıştır. 15 TİP üyesi ile Yetkiner'in ve 3 CHP'li arkadaşının muhalefetine rağmen CHP'ilerin ve MP'ilerin çoğunluğuyla derneklere yılda 8,5 milyon lira peşkeş çekilmesi kabul edilmiştir.

Kurtuluşun 10. yılı

Küba'nın Batista diktatörlüğünden kurtuluşunun 10. yıldönümü geçen hafta kutlanmıştır. Bu münasebetle bir konuşma yapan Küba Lideri Fidel Castro, devrimin değil, ayaklanmanın 10. yılının kutlandığını belirterek «10 yıl önce devrimci değildik. Yavaş yavaş hatalarımızı gördükçe devrimin ne olduğunu öğrenmeye, onun o zamana dek gerçekleşmemiş bütün arzuları bir anda gerçekleştiren bir özgürlük patlaması olmayıp maddi temelleri ve yeni düzenin insanını gerçekleştirmek için geliştirilmiş ağır bir çalışma olduğunu öğrendik» demiştir. Gerçekten de 2 Aralık 1956'da ünlü Granma Seferi ile başlayan kurtuluş mücadelesi 3 Ocak 1959'da zafere ulaşmışsa da, Fidel Castro'nun kastedtiği devrim, Domuzlar Körfezi çıkartmasından sonra 1 Aralık 1961 tarihinde Marksist — Leninist ilkelerin benimsenmesiyle başlamıştır. Castro'ların, Guevara'ların liderliğinde rayına oturtulan Küba Devrimi, bugün emperyalizmin pençesinde imleyen bütün dünya halkları için bir umut ışığıdır.

Öğretmenlerin protesto yürüyüşü

■ Türkiye Öğretmenler Sendikası İstanbul Şubesi «Öğretmen Kıymı ve öğretmenlere yapılan saldırılar» la ilgili olarak Hürriyet Meydanında bir miting düzenlemiştir. Mitingte T.O.S. Başkanı Fakir Baykurt, Doç. Çetin Özek, Süeyman Üstün ve F.K.F. İstanbul Sekreteri Veysel Sarısözen birer konuşma yaparak «Bağımsız Türkiye ve Bağımsız Eğitim» Sloganının benimsenmesi üzerinde durmuşlardır. F.K.F. Üçüncü Olağan Kurultayı üyelerinin de kendilerine katılmasıyla öğretmenler, miting sonunda Taksim Anıtı'na kadar bir protesto yürüyüşü yapmışlardır. Yürüyüş sonunda öğretmenler, «dövülmek, sürülmek, öldürülmek pahasına da olsa, halkın uyanık bekçisi» olacıklarına ant içmişlerdir. Resimde TOS Genel Başkanı Fakir Baykurt mitingte konuşurken görülmektedir.

Yine kaldırıldı

■ Geçen yıl Anayasa Mahkemesi'nin verdiği bozma kararına rağmen Millet Meclisi'ndeki AP çoğunluğu, TİP İstanbul Milletvekili Çetin Altan'ın dokunulmazlığının kaldırılmasında ısrar etmektedir. Nitekim karma komisyonun son toplantısında Çetin Altan'ın bir yazısından dolayı dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmiştir. Hazırlanan dosya Millet Meclisi'ne sevk edilmiş olup, sıra geldiği takdirde genel kurulda da görüşülüp karara bağlanacaktır. Hatırlanacağı üzere bir süre önce de beş tabii senatörün dokunulmazlıklarının kaldırılması ile ilgili Senato kararı Anayasa Mahkemesi tarafından bozulmuş bulunuyordu.

Sahip çıkıyorlar

■ Toplumcu gençlerin üniversitede gün geçtikçe artması ve yönetim kadrolarını ele geçirmesi üzerine sağcı gençler de, kendilerini öğrenciye kabul ettirebilmek için anti — emperyalist ve anti — kapitalist sloganlara sahip çıkmağa başlamışlardır. İstanbul Üniversitesi Ülkü Ocakları imzaıyla yayınlanan bir bildiride bir yandan sola karşı mücadelede söz edilirken öte yandan «mili basın, milli üniversite, fırsat eşitliği, tabii kaynakların, özel okulların devletleştirilmesi, montaj sanayii değil, ağır sanayi kurulması ve fabrika yapan fabrikalar açılması, ağır savaş sanayinin devlet eline kurulması» istenmektedir.

Grev dalgası

■ Hükümetin yeni bütçe açıklarını kapatma yolunda harekete geçtiği ve yeni vergilerden söz edildiği bu günlerde çeşitli işkollarına mensup binlerce işçi grev yapmağa başlamıştır. Türkiye Karayolları İşçileri Sendikası tarafından başlatılan grev, işverenin toplu sözleşme masası başına oturmaması ve Damgay kararına rağmen yevmiyeli bazı personeli işçi statüsünde kabul etmemesi üzerine başlamıştır. Bu durum karşısında direnme hakkını kullanma kararı veren sendika yedi işyerinde greve gitmiştir. Bu grevi, Deniz Ulaştırma Sendikası'nın 1750 işçi ile Deniz Nakliyat T.A.Ş.'nin 21 şubesinde başlattığı grev izlemiştir. Çeşitli limanlarda bulunan gemilerde başlayan grevler, bir çok sendika tarafından desteklenmektedir. TEKSİF Sendikası'nın 25 işyerinde toplu iş sözleşmesinde uzlaşamayıp grev kararı alması üzerine işveren de lokavta gitmiştir. Öleyis Sendikası ise Yeni Sinema'da işçilerin haklarını alabilmek için grev kararı vermiştir.

Protesto yürüyüşü

■ FKE'ye bağlı olarak kurulan İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu Fikir Kulübü üyeleri ne baskı yapılmasını protesto etmek üzere okul öğrencileri Hürriyet Meydanı - Sultanahmet arasında bir protesto yürüyüşü yaparak «gerçekten demokratik bir yüksek öğretmen okulu» istemişlerdir.

Singer işgali

■ Faşizme ortam hazırlama tertiplerinden olarak, polis grevci işçilere karşı zor kullanmaya başlamıştır. Çelik İş Sendikası'ndan ayrılıp Türkiye Maden İş Sendikası'na giren 500 Singer Fabrikası işçisi, üç arkadaşlarının elebaşı görüldükçe işten atılması üzerine fabrikayı işgal etmişlerdir. Ancak fabrika kısa bir süre sonra jandarmalar tarafından çevrilerek işçilerin dışarı ile irtibatlarının kesilmesine çalışılmıştır. İşgali ertesi gün olay yerine gelen polisler işçileri dışarı çıkartmak için göz yaşartıcı bomba ve sis bombaları kullanmıştır. Ayrıca polisin attığı bazı patlayıcı maddeler yüzünden fabrikanın bir kısmında yangın çıkmıştır. Polislerin işçilere cop, kalkan ve bombalarla saldırması üzerine halk işçileri desteklemiş ve «Kahrolsun Amerika-lılar, yaşasın Türk işçisi» diye tempo tutmuştur. Polislerin işçileri çıkartmak üzere saldırıya geçmesi kanlı bir arbedeye yol açmıştır. Olaylarda bir çok işçi ve polis yaralanmış, bu arada 100'den fazla işçi nezarete alınmıştır. Singer'deki vahim olaylar dergimiz bağlandığı sırada devam etmekte olup devrimci sendikalar işçilere sahip çıkmışlardır.

Gorki de toplatıldı

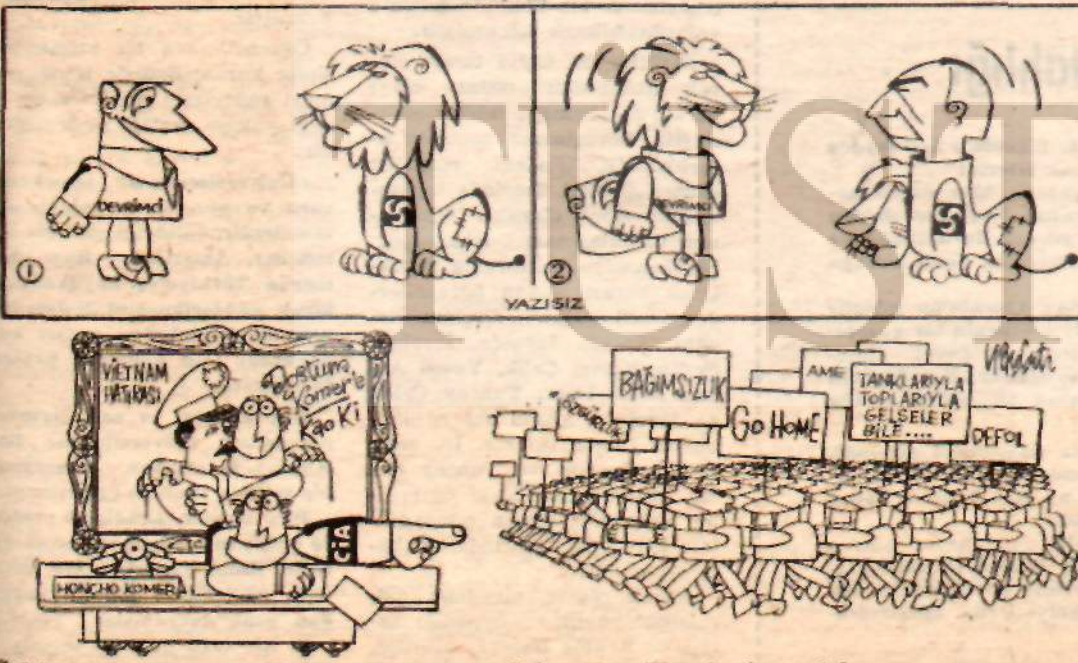
■ Gün Yayınları'nın yayınladığı Maksim Gorki'nin «Halk Kültürü» isimli kitabı da, İstanbul İkinci Sulh Ceza Mahkemesi kararıyla toplatılmıştır.

Faşist teröre doğru...

Türkiye'nin bir süreden beri kaos'a, anarşiye itilmekte olduğunda hemen bütün politikacıların ve yazarların ittifak ettikleri görülmektedir. Gençler arasındaki çatışmalar, fakültelerin ve yurtların basılması, Komer'in arabasının yakılması, fabrikaların işçiler tarafından işgal edilmesi bu kaos ve anarşinin tezahürleri olarak gösterilmektedir. Öyle ki, hafta sonunda «anarşi» kelimesi en büyük puntolarla gazetelerin manşetlerini işgal etmiş, ciddi ve tarafsız sayılan gazeteler dahi sekiz sütun üzerine «Bu anarşiye dur demek lazım!» feryadını basmışlardır. Başta bir numaralı Amerikan ajanı Komer olmak üzere egemen sınıfların sözcükleri ve gazeteleri olayların bütün sorumluluğunu solcuların üzerine yüklerken, tarafsız sayılan gazeteler de, olayları yüzeyle değerlendirmek rahatlığı içindeki bir çok kimsenin ortak görüşünü dile getirerek, «Komünizm ve faşizm dalma kargaşalık sonucu doğmuştur. Biz bugün sağın komandoları ile solun militanlarını rejimi böyle bir âkibete sürüklemek istedikleri kanaatindeyiz» demektedirler. Basında ve kamuyunda yaratılan genel izlenime göre, bu anarşi ve kaostan solcular ya tek başlarına, yada aşırı sağcılarla ortak olarak sorumludurlar. Şu halde anarşiye «dur» diyebilmek için her şeyden önce sol hareketin başı ezilmelidir.

Emperyalizmin ve onunla işbirliği halindeki egemen sınıfların sola açılan bütün demokrasilerde oynadıkları oyun Türkiye'de de tüm çirkinliği ve ılgınlığıyla oynanmaktadır. Bu İtalya'da da, Almanya'da da, İspanya'da da, Latin Amerika ülkelerinde de, Asya'da da, Afrika'da da böyle olmuştur. Emekçi halk kitlelerinden yana gelişen bağımsızlık ve sosyalizm hareketi kökleşmeğe başladığı zaman binbir kışkırtma ile solcular anarşinin ve kaostan yaratıcısı durumunda gösterilmiş ve arkasından çıkar düzenini sürdürecektir faşist terör bütün müesseseleriyle hakim kılınmıştır. Solun militanlarına anarşi yaratma ithamını yöneltebilmek için utanmaz duygularını ayaklar altına almış olmak lazımdır. 1961 Anayasası'nın kabulünden sonra kanun himayesinde örgütlenme imkânını bulan solcular, anarşi ve kaos yaratmak şöyle dursun, daha kanunsuz zorbalara saldırılarına uğramış, dövülmüş, yaralanmış, hattâ öldürülmüştür. Polis copları sadece solcuların kafalarına inmiş, cezaevlerinin kapıları sadece solcuları süründürmek için açılmış, sosyalist partinin binaları basılmış, yakılmış, solcu yazarlara saldırılmıştır. Solcular bu insanlık dışı saldırılara asla aynı metodlarla karşılık vermemiş, aksine, anayasa rejiminin tehlikeye düşmemesi için, büyük bir sabırla ısa tahammülü göstermişlerdir.

Anti — emperyalist ve sosyalist hareketin bütün baskılara rağmen hızla geliştiğini gören çıkarıcı çevreler, bu insanlıktı pasif direnişi kırmak ve solcuları anarşinin yaratıcısı durumuna düşürmek için son aylarda daha ağır tahriklere girişmişlerdir. Özellikle CIA'nın yetiştirmesi Komer'in Amerikan Büyükelçisi olarak Türkiye'ye gelmesinden sonra bu tahrikler, iç sayfa-larımızda tafsillatı olarak açıkladığımız gibi, adanıklılı artırılmış ve komando baskınlarına kadar varmıştır. Artık açık yada kapalı faşizm için ortam hazırdır. Önce CKMP'nin komandoları ile TİP'in militanları aynı kefeyle konularak asırı uçları tasfiye adı altında sosyalist hareket bir takım terör kanunlarıyla ezilmek istenecektir. AP'nin hesabı budur. Öteden beri «bir sağa bir de sola» politikasının şampiyonluğunu yapan İnönü de böyle bir oyuna çoktan razıdır. Ama bu kısa vadeli hesaptır. Daha uzun vadeli hesap Amerika'nındır. Sol hareket terör kanunlarıyla da sindirilemezse, o zaman AP de, CHP de gözden çıkartılıp ordu içindeki bir «muktedir» e yeşil ışık yakılarak Türkiye'de de Yunanistan'daki gibi bir açık faşizm kurulacaktır. Ama, ister kapalı ister açık faşizm gelsin, bağımsızlık ve sosyalizm savışı durdurulamayacaktır. Sosyalistler, uğruna baş koydukları bu mücadeleye, canları ve kanları bahasına devam edeceklerdir. Çünkü tarihin akışı ulusal kurtuluş ve sosyalizmden yanadur...

GÖZ GÖRE
YALÇIN ÇETİNVIETNAMLI RAHİPLER - BU ZAMANLI DA BİZİM GİBİ BİR AMERİKALI YÜZÜNDEN
YANMIŞ !...CUMHURBAŞKANINI, BAŞBAKANINI, BAKANLARI, ÜNİVERSİTE ÖĞRETİM ÜYELERİNİ TANIDIM... BU DİŞARI...
DAKI ON, ONBEŞ KİŞİYE DEĞİL, REKTÖR KURDAĞ GİBİ DOSTLARIMLA İNANIYORUM

FAŞİZM AÇIKÇA MEYDAN OKUYOR

Bir yıl önceydi, 5 Aralık 1967 tarihli ANT Dergisi'nin 6. sayfasında aynen şu satırlar yer alıyordu: «Türkeş'in başbuğ ilan edildiği CKMP Büyük Kongresi, Nazi toplantılarını andırıyordu. Dünyanın başına ikinci Dünya Savaşı belasını getiren Alman Nazi Partisi'ne benzemek için her şey düşünülmüştü...»

Ve aynı sayfada «üç hilal» ile gamah haç'ın resimleri görülmüyordu. ANT'nin istihbaratına göre, bir merkezde birleşen üç hilalin «gamah haç» gibi parti amblemi haline getirilmesi düşünülmüş, ancak o zaman için sakıncalı olabileceği düşünülecek bu niyetten vazgeçilmişti.

Yine ANT'nin 4,5 ay önceki 3 Eylül 1968 tarihli sayısının 10. sayfasında Hitler'in «kahverengi gömlekli» benzer vurucu kuvvetler yetiştirmek üzere Ankara civarında CKMP'iler tarafından kurulan bir komando kampının röportajı yer alıyor ve Siyasal Partiler Kanunu'nun partilerin askeri eğitim yaptırmasını yasaklayan maddesi ilgililere hatırlatılıyordu.

Ne var ki, yakın tarihin Hitler gerçeğini göz önüne alarak ANT'nin yaptığı bu uyarımlar demokratik rejimi korumakla yükümlü yöneticiler ve adli merciler tarafından görülmemiş bir gaffeyle belki de kasıtlı olarak hasıraltı ediliyor ve bu faşist tohumun gün geçtikçe filiz vermesine ve kısa zamanda güçlenip vurucu bir kuvvet haline gelmesine göz yumuluyordu.

Bir yıl önce haber verilen faşist tehlike, nihayet önceki hafta «üç hilal»li CKMP komandolarının Ankara'da Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne baskın yapması ve hemen ardından da CKMP Lideri Alparslan Türkeş'in Hürriyet Gazetesi'ne verdiği demeçte faşist komandalara büyük bir cüretle sahip çık-

ması karşısında bütün basında ve kamuoyunda günün konusu haline geliyordu.

Evet, bugün Türkiye ciddi bir tehlike karşındadır ve faşizm açıktan açığa rejime meydan okumaktadır.

Tam metnini son sayfamızda bulacağınız demecinde Alparslan Türkeş, komando kamplarının gelecek yıl daha da artırılacağını ve devlet içinde devlet gibi hareket ederek sol'a karşı savaş açacağını ilan etmiştir.

Aslına bakılırsa, Türkeş'in komando harekâtı, bugün Türkiye'de faşizm ortamını hazırlamak için Amerikan emperyalizminin ve onunla işbirliği halindeki egemen sınıfların sahneye koydukları oyunun sadece bir bölümüdür. Bunun için son günlerin olayları üzerine genişliğine ve derinliğine eğilmek gerekir.

Gazetelerde sansasyonel bir şekilde yansıtılan ve bazı yazarlara «Olmaz böyle şey», bazılarına da «Olur böyle şeyler» başlıklı yazılar yazdıran Komer'in otomobilini yakma olayı da bu perspektif içinde incelenmelidir.

Otomobil yakma olayı nasıl meydana gelmiştir? Ortadoğu Teknik Üniversitesi Rektörü Kemal Kurdaş, Amerika'nın Ankara Büyükelçisi Robert Komer'i 6 Ocak Pazartesi günü öğle yemeği için üniversiteye çağırılmıştır.

Komer ile Kurdaş yemeğe oturacakları sırada, dekanlık binası önünde resmi otomobillere ait otoparkta park edilmiş olan büyükelçinin makam otomobili üniversite öğrencileri tarafından görülmüştür. Bir kaç öğrenci, otomobilin çevresinde toplanmış ve gıfırdı uzaklaştırdıktan sonra harekete geçmişlerdir. Öğrenciler Komer'in otomobilini ateşe verip yakmış ve daha sonra yangını söndürmeye gelen itfalyeye engel olmuş-

DEMİREL

— Faşizm ortamında —

lardır. İş öğrencilerin yanan otomobilden hatıra olmak üzere parçalar almasıyla son bulmuştur.

Daha otomobilin dumanı tüterken Ankara Savcısı'nın yardımcısı olay yerine gelerek hemen soruşturmaya başlamış ve bu konudaki ilk açıklama da, görülmemiş bir süratle, Amerikan Haberler Merkezi'nden gelmiştir.

Bu açıklamada Büyükelçi Komer, diploması tarihinde görülmemiş bir küstahlıkla ve tam bir kolonyalist ağzıyla şunları söylemiştir: «Böyle bir olayın ODTÜ'de - bizzat Birleşik Amerika'nın geniş dostane destek sağlamış olduğu bir okulda - cereyan etmiş olması, bilhassa sayını teessüftür. Öğrencilerin ve öğretim üyelerinin büyük bir ekseriyetinin bu teca-vüzle hiçbir ilişkisi olmadığını müdrikim. Onlar ve biz, gelişimden beri huzursuzluk çıkarmaktan başka bir gayeleri olmayan küçük bir grubun sorumsuz hareketinden müteessir olacağız. ODTÜ öğrencilerinden, bu bir kaç kişinin büyük bir üniversite için bir iftihar

ANTIN 5 ARALIK 1967 TARİHLİ KUPÜRÜ
— Üç hilal'li tehlikeyi o zaman haber vermiştik —

ANTIN 3 EYLÜL 1968 TARİHLİ KUPÜRÜ
— Komando kamplarındaki hazırlığı açıklıyorduk —

vesilesi olup olmadığını sormak isterim.»

ODTÜ öğrencilerinden büyük bir yüzölçümlü hesap sormaya kalkışan Komer'in yanısıra ODTÜ Rektörü Kemal Kurdaş da ayak üzeri bir demec verip kraldan fazla kralcı pozlarda gerekkeni en giddetli şekilde yapacağını belirterek «Türkiye'de fikir hürriyeti için mücadele ettim. Zorbahçı tepeleyeceğim» demiştir.

Dişisleri Bakanı Çağlayangil ise, olay üzerine derhal bakanlık genel sekreterini, büyükelçiden özür dilemekle görevlendirmiştir. Dişisleri Bakanlığı, daha sonra, Komer'in otomobilinin tazmin edileceğini, hattâ aynı model ve aynı marka bir otomobil ithali için çalışmalara başlandığını açıklamış ve Türkiye radyolarından, yürütülmekte olan soruşturmayı etkileyecek bir bildiri yayınlatmıştır. Bildiride bütün Ortadoğu Teknik Üniversitesi öğrencileri suçlanarak bir noktada adaletle yol gösterilmek istenmiştir.

Savcılık 26 kişiyi tanık olarak dinledikten sonra olayı derhal mahkemeye intikal ettirmiştir. Soruşturma sonunda ağırlık ODTÜ'deki sosyalist dernek üyeleri üzerinde toplanmış ve sanık olarak 9 öğrencinin tutuklanması istenmiştir. Mahkemeden haklarında tutuklama kararı alınan öğrencilerden Hâli Çelimli, Coşkun Ergeçli, Seçkin İnecefe, İbrahim Seven, Kasım Çelik, Yusuf Aslan, İrfan Uçar, Tuncay Çelen ve Mustafa Akgül sol eğilimli olarak tanınmaktadır. İlk anda Seçkin İnecefe ve Tuncay Çelen tutuklanmış, öteki öğrenciler üniversite dışına çıkmadıkları için polis tarafından yakalanamamıştır.

Ancak olayın meydana gelmesinde büyük rol oynadığı anlaşılan Rektör Kemal Kurdaş, ODTÜ'deki sosyalist hareketi

CEMAL TURAL
— Terör Kanunu istiyor —

söndürmek için Disiplin Kurulu'nu toplayıp koltuğunun altına polisin sıkırdığı bir albümle öğrenci avına çıkmış, olaydan çok önce isimleri bilinen 19 öğrenciyi disiplin kuruluna vermiştir.

Öğrencilerden bir kısmı disiplin kurulu önünde ifade vermeyi reddetmiş, verenler ise aşağı yukarı şunları söylemişlerdir:

«Üniversitemizin temel unsuru ve gerçek ev sahibi, öğrencilerdir. Bilindiği gibi biz öğrenciler, Amerikalı Bay Komer'in Türkiye'ye büyükelçi olarak gönderilmesini diplomatik nezaket kaidelerine aykırı bulduğumuz için gelişinde protesto etmiştik.

Bay Komer, ev sahiplerinden olduğumuz üniversitemize Bay Kurdaş tarafından muvazaah bir şekilde yemeğe çağırılmıştır.

Bay Komer, kendisini protesto etmiş insanların yuvasına geliyor. Bunu yaparken bir misafirin göstermesi gerekli saygıdan uzak davranışlar gösteriyor. Bir tatil gününü seçmiyor. Gerçek ev sahibi olmayan Bay

Komer'in müsteşarının küstahlığı

Birleşik Amerika'nın Ankara'daki Basın ve Kültür İşleri Müsteşarı Robert A. Lincoln, ANT'a 13.12.1968 tarihli bir yazı göndermiştir.

Yazıda, dergimizin 10 Aralık 1968 tarihli sayısında Büyükelçi Komer'in Himat-namesini takdim etmek üzere Çankaya Köşkü'ne gidişi hakkında verdiğimiz haberin yanlışlığı ileri sürülerek aynen şöyle denilmektedir:

«Büyükelçiye refakat eden resmi gruba dahil bir üye olarak hadiseleri takip etmek fırsatını buldum. Gazeteciliğin doğru haber verme hassasiyeti bakımından gelecek nüshanızda bu düzeltmeyi negretmeğe sizi davet ediyorum.»

Mektupta daha sonra, Çankaya yolunda olağanüstü güvenlik tedbirleri alınmadığı, merasimin gayet normal geçtiği ileri sürülmektedir.

CIA'dan icazetli Amerikan Büyükelçisi Komer'in Basın ve Kültür İşleri Mü-

teşarı Bay Robert A. Lincoln'e her şeyden önce şunu hatırlatmak isteriz:

ANT Dergisi, gazeteciliğin doğru haber verme hassasiyetini Bay Lincoln'den çok daha iyi takdir edecek durumdadır ve bir Amerikalıdan gazetecilik dersi almağa ihtiyacı yoktur.

İkinci olarak, Bay Lincoln'ün misafir bulunduğu bir ülkede o ülkenin bir gazetecisini «düzeltme negretmeğe davet etmesi» küstahlığın en büyüğüdür; Bay Lincoln ANT Dergisi'nden ancak ve ancak ricada bulunabilir.

Çankaya yolunda olağanüstü güvenlik tedbirleri alınıp alınmadığını ise ANT istihbarat servisi, en az Bay Lincoln kadar bilebilecek durumdadır.

Gittiği her yerde «istenmeyen adam» muamelesi gören Bay Komer ve müsteşarları, gazetelere düzeltme göndermeden önce, kendi çarpık zihniyetlerini düzeltmelidirler.

Tekzip

Sosyalizm Adına İftira. T.I.P üyesi olduğu için savunmaya kalktığınız Oya Sencer'in tezi bilmediğini bilmeyecek kadar tipik bir cehalet örneğidir. Sosyalist geçinen bir derginin bu tezi savunması ülkemizde bu kavramın nasıl korkunç ellerde sömürüldüğünün en güzel delilidir. Birbirine Amerikan, Rus ajanı diye çamur atan bir siyasal örgütün organından başka ne beklenebilir.

Benim ne imzasız yazıya ve ne de, ne kadar ağır olursa olsun, yayın yolu ile yapılan hücumlara kanuni yoldan cevap vermek adettir. Fakat sosyalizmi ne türden insanların bayrak ettiğini teşhir etmek için, ilk defaya mahsus, bu ahşanlığı bozuyorum.

Simdi derginizin iftira serisini madde madde cevaplayacağım.

1 - Oya Sencer'in tezi hiç bir bilimsel gerekçeyle dayanmadan reddedildi diyorsunuz. Halk efkârı önünde bir derginin gerçekleri bozarak bu kadar pervasız yalan söylediği ne görülmüş ve ne de duyulmuştur.

Bu açıkça bilinmelidir ki, adayın tezi 1968 ders yılı içinde iki defa reddedilmiştir. Gerek birinci defasında ve gerekse ikincisinde, derginiz tarafından yetkili olarak gösterilen raporlar Profesörler meclisinde tezi tek kelime ile savunamamışlardır. Ayrıca aday, birinci red kararından sonra, tezinin geçmesi için militan kuvvetlere çok güvendiğinden olacak gerekli düzeltmeleri yapmaya tenezzül etmemiştir. Bu bilimsel yetersizliğin yükü, tezin raporluluğundan çekilmiş ve Londra'ya gitmiş olmama rağmen, aday ve hocası tarafından çirkın kulislerle bana yöneltilmiştir. Ben tezin ikinci reddi sırasında mecliste idim. Bir yalan da tezin iki pekiyi aldığıdır, oysa ikinci raporluluğun raporu da menfidir.

Çeşitli beyanlarında Profesörler meclisini bilim dışı olmakla suçlayan, hakaret eden aday ve hocası, öğrencileri parti militanı gibi kullanmak istemişlerdir. Hatta Haziran boykotları sırasında sırf bu doktora meselesi için adı geçenler tarafından öğrencilerin devamlı felkine tabi tutuldukları rivayetleri, son müessif olayla kanıtlanmıştır.

2 - Profesörler meclisini kıskırttığını iddia eden zat bu iftirasını hem mahkemede ve hem de halk efkârı önünde ispatlamak ozrundadır. Size düşen vazife ise namzedin tezinin derginiz ya da partiniz adına hemen yayımlanmasıdır. Bu yandan sonra eminim ki sosyalizm adını ebediyen ağzınıza alamıyacaksınız.

Edebiyat Fakültesi ancak partiniz gençlik kollarına yaraşan böyle bilim dışı bir tezi kabul edecek kadar zıvanadan çıkmış değildir. Ve her şeyden önce tez, kaynaklarının eksikliği, yorumlarının yan-

lışlığı bir yana, bizzat bilimsel sosyalizme aykırıdır. Bu tezi azgın bir parti militanının dışında hiç bir akli basında sosyalistin savunacağına inanmıyorum.

3 - Bir başka yalandan Kösemihâl'in adayın istifası hakkında tertiplemediği mi zansendir. «Öğrenciler değerli eğitim üyelerini korumak için bilimli mücadelelere girmişlerdir.» demektir. Bu sözler bir taraftan yukarıdaki tertip kanaatini doğrulamakta öte yandan, sadece doktora öğrencisi olan ve ancak asistan olmak bakımından diğerlerinden ayrılan namzede, özel bir paye vermektedir. Namzedin eşi de daha doktorasını yapmadan önce öğretim üyesi ünvanını kullanmaya cüret etmiş ve basında alay konusu olmuştu.

4 - Ne profesörlük ve ne de isgalatlar Sosyoloji öğrencisidirler. Bunlar, üyeniz namzet tarafından ayarlanmış iyi niyetli gençlerdir ve çoğu F.K.F üyesidirler. Aslında asistanın doktora tezini bağlı olduğu Fakülte savunması gereken Kösemihâl, öyle anıyorsunuz ki F.K.F. de sansasyon profesörü olmayı tercih etmiştir. Tanrı kendisini ve asistanın partinize bağlılığını.

5 - Bilim hırsızlığının hakkındaki iddaya gelince, şimdilik şu kadarını söyleyeyim, ben Sorokin'in eserini çevirip altına imzama koyacak ahmaklardan değilim. Bilimsel hırsızlığınla ilgili delilleri nesrinizi bekliyorum. Size bu konu da zengin kaynaklar da gösterebilirim.

6 - Profesörler Meclisi'nde oylamaya katılan 57 öğretim üyesinden 37 aleyhte 20 leyhte oy vardır. Müspet oy verenlerden hiçbirini, yapmak zorunda olduğum eleştiriyse, Kösemihâl de dahil, tek kelime ile cevap veremediler.

Dışarıdan öğrenci toplayan, birgün önceden davet çıkaran ve yetkisi olmadan veda dersi tertipleyen, rektörlüğün basılmasına yol açan, kaba kuvvetle bilimsel ünvan almak isteyen bir kızın tezine ferici gerekçesi ile oy verenler ya sizin takımdandır ya da şimdi çok üzgündürler.

Benim bilimsel olmayan konuşmama gelince hazırlanan tertibi hissettiğim için konuşmamı meclise ve dekanlığa yazılı olarak sunmuştum. Asistan güveniyorsa tezinin hemen bastırın ben de size eleştiremi vereyim, bu konuda her türlü tartışmaya, açık oturuma hazırım.

7 - Partinizin antiemperyalist ve Amerikan düşmanı üyesi Sencer Fransa'ya gideceğini ilan ediyor. Bu işten yakasını sıyrabilirse asıl gitmek istediği yer Amerika'dır. Resmi vesika isterseniz hemen göndereyim.

Dr. Cahit TANYOL
Sosyoloji Profesörü

ANTIN NOTU: Basın Kanunu tezkirelere aynı sayıda cevap vermeyi suç saydığından Bay Cahit Tanyol'a layık olduğu cevap gelecek sayımızda verilecektir.

AMERİKAN ELÇİSİNİN OTOMOBİLİ YANIYOR
— Vietnam'daki milliyetçileri de böyle yakıyorlar —

CIA ajanı
Komer
Vietnam'daki
kırılı
oyunlarını
Türkiye'de de
oynamağa
başladı.

Sosyalist
öğrencilere
komplo
hazırlayan
ODTÜ
Rektörü
Kemal
Kurdas

de kendi okullarına geldiğinde çiçekle karşılayamazlardı. Kardeşlerimiz, bu halk düşmanına en iyi cevabı vermişlerdir. Emperyalistler burasının Amerika olmadığını artık anlamalıdır. Komer, Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne gelseydi, aynı tepkiyi bizden mutlaka görürdü.»

Komer'in makam otomobilin yakılması olayının yarattığı heyecan yatıştıktan sonra her aklı ve ızan sahibi kişi, zihninde çöreklenen şu soruya cevap aramağa başlamıştır:

«Resmî açıklamalara göre, Komer'in ODTÜ'ni ziyaret edeceği ne Kurdas, ne de Komer tarafından hiçbir yere duyurulmamıştır. Komer, Türkiye'ye gelişinde kendisini protesto eden öğrencilerin üniversitesine hangi amaçla elini kolunu sallayarak gitmiştir? Yoksa Komer önceden tasarlanan bir planı mı uygulamıştır?»

Bunun cevabı tek kelimedir: «Evet!»

Kendisini protesto etmek için hava alanlarına giden, bildiriler yayımlayan ve yüzüne tükürmek için fırsat arayan öğrencilerin üniversitesine eski CIA ajanının gidebilmesi için ya ahmak olması yada bir hesabın içinde bulunması gerekir. Komer'in ahmak olmadığı, Vietnam'da pasifikasyon gibi çok önemli bir işi yıllarca yönetmesinden bellidir. Ahmak olmadığına göre, Komer bir tertip içindedir.

Komer'in Kurdas'ı ziyaret tarihini çok ince hesaplara dayandığı, olaylar yatışıp durulduktan sonra daha kesin şekilde anlaşılmıştır. Bir yandan terör kanunlarının bir an önce çıkartılması için iktidara baskılar yapan Tural Anadolu'da

teftişlerde bulunurken, öte yandan CKMP komandoları fakülteleri basmış, büyük olaylar birbirini kovalamış, bütün bunların üzerine Komer kalkıp elini ari kovamıza sokmuştur.

Bundan sonra faşizm ortamına doğru zincirleme gelişmeler beklenmelidir.

Zira Rektör Kemal Kurdas otomobil yakmakla suçlandırılan ODTÜ öğrencilerini polisler karşı karşıya getirmek, öğrencileri polise teslim etmek için üniversiteyi bir ay süre ile tatil ettirmiştir. Öğrenciler ise, kardeşlerini harcatmamak için karardılar... Nitekim, iki öğrencinin yaptığı müracaat üzerine Damgas ODTÜ'nün kapatılmasını usulsüz bularak Akademik Kurul'un kararını bozmuş ve üniversiteyi açmıştır.

Öğrencilerle polisi karşı karşıya getirmek üzere ODTÜ'nün tatil edildiğinin açıklandığı TRT haber bülteninde, «Anayasa Nizamını Koruma Kanun Tasarısı» adı altındaki terör tasarısını meclise sevk edildiğinin de bildirilmesi, oyunu gümsüğüne çıkartmaktadır.

İşte kalpaklı ve üç hilallî CKMP komandoları da, terör kanunlarının çıkartılması için gerekli ortamı hazırlamak üzere seferber edilmişlerdir. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde devrimci öğrencileri tahrik ettikten sonra cennetten çıkma bir sopa yiyen komandoların lideri Yılmaz Yalçınar, morarmış göz kapaklarını kırıp kırıp elleri yüzündeki patlakları oyarak küçüçük hastane odasında oyunun kendilerine düşen bölümünü açıklamıştır:

«Bir kaç gün önce yaptığım basın toplantısında lafı bırakmalarını ve fiili harekete geçmelerini söylemişim. Onlar fiili harekete geçmişlerdir. Artık bu iş, Türkiye'nin kurtuluşuna kadar gider. Davamızı sonuna kadar devam ettireceğiz.»

Ve bu konuşmanın hemen ardından İstanbul'da da CKMP komandoları Orman Fakültesi Yurdunu basmışlardır. Yurt baskını devrimci öğrencilerin okul dışında bulunduğu bir sıradan Orman Fakültesi dışından getirilen komandolar tarafından yapılmıştır. Baskın sıra-

sında «Orman kanun tasarısı hazır, istiyen alsın» sloganını anons ederek hücumu geçen komandolar o sırada okulda bulunan on kadar devrimci öğrenciyi saklımışlardır. Bunlardan ikisinin hastaneye kaldırılmasına sebep olan olay sonunda belediye hudutları dışında bulunan okul jandarmalar tarafından sarılmıştır. Bu şekilde yeni çatışmalar engellenmişse de okul içerisinde sopa - silah gösteriler yapan çoğu Orman Fakültesi öğrencisi olmayan komandolar okuldan çıkarılmamıştır.

Bu zorbalıklar sürüp giderken CKMP Lideri Türkeş, komandalara sahip çıktığını açıklayarak «sola karşı mücadele» adı altında faşizme dört dörtlük yatırım yapmıştır.

Komer'i ile, Demirel'i ile, Türkeş'i ile, «muktedir»leriyle, komandolarıyla kazadımı ilerleyen faşizmin ayak sesleri artık adamakıllı yakından duyulmağa başlamıştır.

Türkiye hızla, bir dönüm noktasına yaklaşmaktadır.

İsviçre menşeli emme - basma vurgun şirketleri

Yabancı sermaye ile işbirliği halindeki yerli sömürücülerin Türkiye'yi nasıl sömürdüklerine dair yeni gerçekler geçen hafta Cumhuriyet ve Ulus gazetelerinde yayınlanan Hilmi Özgen'in bir yazısıyla açıklanmıştır.

Bu sömürü mekanizmasının nasıl işlediğine dair açıklamayı Cumhuriyet'te İlhan Selçuk çok basit şekilde şöyle özetlemiştir:

«İsviçre'ye para kaçıran yerli işadamlarımızın gerçekten marifet sahibi olduklarını gösteren bu düzenin çarkları şöyle işlemektedir: Yerli işadamları Türkiye'de kolayca vurduğu büyük paraları İsviçre'ye kaçırmaktadır.

— Ne olur ne olmaz, bakarsanız yarın öbürün memlekette milliyetçi hareket hüzamı, hesap sorulur, durum bozulur... kaygılarının yanısıra dışarıda para bulunması en akla gelmiyen ticari dümenleri ayarlamak bakımından yararlı ve gereklidir. Nitekim Türkiye'de Mr. Randall'ın yabancı sermaye kanununa göre yatırım yapan yabancı ülkeler arasında Amerika'dan sonra İsviçre ikinci sırayı tutmaktadır.

Oysa Özgen'in açıklamalarına göre, İsviçre'nin Türkiye dışında hiçbir yabancı ülkeye doğrudan doğruya yatırımı yoktur.

Hilmi Özgen bu iş merak edip kuralamıştır. Acaba dünyanın hiçbir ülkesine doğrudan doğruya yatırım yapmayan İs-

viçre'den Türkiye'ye akan yabancı sermayenin anlamı nedir? Bu işin sebebi hükmeti gene Türk işadamlarının harikulâde zekâlarından doğma bulunmak-

Yıllar	Kâr TL.	Gayrimaddi Hak TL.	Yekûn TL.
1953	24.161	16.000	34.161
1954	495.315	31.776	527.091
1955	805.256	98.882	904.238
1956	1.883.967	125.276	2.009.243
1957	3.764.796	418.950	4.123.746
1958	6.269.545	718.526	6.988.071
1959	8.540.786	885.022	9.425.802
1960	15.810.285	1.519.113	17.329.398
1961	12.428.003	1.164.085	13.592.088
1962	13.366.545	1.342.216	14.708.761
1963	16.085.669	1.753.278	17.838.947
1964	15.182.000	3.979.208	19.161.208
1965	32.557.000	2.107.170	34.664.177
1966	47.248.598	9.234.914	56.483.512
1967	78.920.635	2.750.670	81.671.305
1968 (On ay)	54.300.747	12.442.718	66.743.466
Yekûn	397.625.396	38.521.804	346.147.200

tadır. Türkiye'de kazanılıp İsviçre'ye kaçırılan paralar İsviçre'den Türkiye'ye yabancı sermaye gibi yatırılmakta, ve Mr. Randall Kanunu teminatında işletilerek atılı kâr lar yeniden İsviçre'ye transfer edilmektedir. Memleket sahipsiz

olduğundan beynelmîl kapitalizmin gangsterleriyle birlikte işletilen bu emme - basma tulumba karmızı ısıtık yakan yoktur. Ekasta Türkiye'ye Mr. Randall Kanunu'na göre yatırılan ve İsviçre kökenli görülen sermaye İsviçre'li değildir. Tür-

TABLO II
TÜRKİYE'YE YATIRIM YAPAN İSVİÇRE MENŞELİ FİRMALAR

Firma Adı	Sermayesi
Migros Türk T.A.Ş.	3.500.000.—
Vander Ciba	3.133.787.—
S.Ş. Nakış İplikleri Fabrikası T.A.Ş.	2.157.248.—
Sandoz S.A. Kuyovli Maddeleer Fabrikası	7.961.440.—
Oerlikon Kaynak Elektrotları	200.000.—
Metallun Ltd. Ort.	510.000.—
Metallack San. Ve Tic. Ltd. Şti.	78.400.—
Roche Müstahzarları	2.058.170.—
Türk Pirelli Lastikleri A.Ş.	67.070.000.—
Chrysler Sanayi A.Ş.	89.424.000.—
Eternit Sanayi A.Ş.	18.000.000.—
Turtel Turistik Tesisler A.Ş.	2.481.438.—
Sandoz Kimya Sanayi Ltd. Şti.	3.340.000.—
Arco İlaç ve Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş.	1.350.000.—
Cedro Sanayi ve Ticaret A.Ş.	1.530.000.—
Tat Konserve Sanayi A.Ş.	600.000.—
TOPLAM	203.394.488.—

kiye'den İsviçre'ye kaçırılan paraların yeniden Türkiye'ye yabancı sermaye olarak yatırılmasına aracı kumpanyaların çoğu İsviçre'de yerleşmiş ama İsviçre'ye yabancı firma veya kollarıdır.»

Ancak, Sayın Hilmi Özgen'in bu konuda yaptığı açıklamaların bazı çok önemli bölümleri, her ne hikmetse, söz konusu gazeteler tarafından yayınlanmamıştır.

Vurgunun büyüklüğünü anlayabilmek için Yabancı Sermaye Kanunu'ndan yararlanan şirketlerin 15 yıllık 1953 - 1968 döneminde getirdikleri 850 Milyon Lira'lık sermayeye karşı dışarıya «yabancı sermaye kârı» ve «gayrimaddi patent hakkı» olarak kaç Türk Lirası çıkardıklarını da görmek gerekecektir. (Tablo I)

Tablo'da da görüldüğü gibi, 15 yıl içerisinde yurdumuza gelen 850 milyon liralık yabancı sermayenin 346 milyon lirası, yani yüzde 40'ı kâr transferi olarak tekrar yurt dışına çıkarılmıştır. Çizelgedeki rakamlara göre, 1964 yılından itibaren kâr transferleri birdenbire yükselerek yılda 15 milyon liradan 78 milyon liraya çıkmıştır. Keza, gayrimaddi haklar olarak yurt dışına transfer edilen patent ve Royalty karşılıkları da

son dört yıl içerisinde 2 milyon liradan 12 milyon liraya çıkmış olup bu yatırımlarla kurulan sanai müesseselerin üretim miktarları gittikçe yükselmekte olduğundan, önümüzdeki yıllarda kâr ve gayrimaddi haklar karşılığı olarak yurt dışına çıkarılacak paralar yılda 100 milyon liradan aşağı olmayacaktır.

Bu büyük vurgunda İsviçre menşeli olarak görünen, aslında Türk parasıyla emme - basma tulumba gibi çalışan yabancı firmaların payı nedir? Hilmi Özgen'in açıklamasına göre 1965 yılında İsviçre menşeli yabancı firmaların yatırım hissesi 120 milyon lira, yani yüzde 17,7'dir. Ancak İsviçre menşeli yabancı sermaye son yıllarda hızla artmış ve 1968 yılı sonlarında 203 milyon liraya yükselmiştir.

Peki, emme - basma tulumba metoduyla, Türkiye'de kazanılıp İsviçre'ye götürülen paraları tekrar Türkiye'ye yabancı sermaye şeklinde getirip uluslararası kapitalizmin ve kompradorların Türk halkının sırtından katmerli kâr elde etmelerini sağlayan şu İsviçre menşeli firmalar hangileridir?

İşte, bu katmerli vurgun firmalarının isimleri gazetelerde bir türlü açıklanamamaktadır. Zira bu firmalar, her gün verdikleri çarşaf gibi iflanlarla günlük basının velinimetli durumundadırlar.

Meselenin tam açıklığa kavuşması ve Türk halkının bu emme - basma vurgun mekanizmasına ismi karışan firmaları iyice tanıması için yine Hilmi Özgen'in düzenlediği tabloyu aynen yayınıyoruz. (Tablo II.)

Yatırım miktarları ile firma adları tabloda gösterilen yabancı sermaye şirketlerinden bazıları İtalyan ve Amerikan asıllı oldukları halde Türkiye'de her nedense İsviçre kanalıyla yatırım yapmayı tercih etmişler ve paraları çok verimli sanayi alanlarına plase etmişlerdir.

Bu açıklamalar karşısında sorumlu mercilerin konu üzerinde öneme durarak İsviçre yoluyla gelen yabancı sermaye dosyalarını ciddi bir teftişe tabi tutması ve şüpheli görülen işlemler hakkında dış istihbarat kaynaklarından da bilgiler alarak meseleyi açıklığa kavuşturması şarttır. Tabii, yabancı sermayesiyle, kompradoruyla e-gemen olan sınıflar izin verince...

Hayırsız olsun

Geçende sözü edilirken duydum, İstanbul'da bir hayırsever dernek varmış, kimsesiz ve yoksul ve sahipsiz çocukları kollamayı, arayıp bulmayı, yetiştirip adam edip el yüzüne çıkarmayı kendine iş edinmiş. Adını da dedilerdi ya, unuttum. Kurucuları, yürütücüleri, bağış alıcıları, bağış vericileri, çalışanları hep sosyete beyleri, sosyete hatunları dediler. Nerden emsime akıllarına sahipsiz çocuklara sahip çıkmak (para ve vakit elde bol oldukça hayıra yatırımda kâr ola demişlerdir, ola ki), anlaşılabilir işlerini iyi görüyorlar. Faaliyetleri yaygın ve çeşitli. Zelmelenin hemen ardından Varto'ya uçup orda rastgeldikleri öksüz biçarelerden gözünü kaşını beğendiklerini aralarında pay edip İstanbul'a aparıp orda bir iki hafta, «Geydirdim kuşandırımdı» diye eşe dosta gösterip sonra bir okula kapatmaktan tutun da, geliri çocukların hayırına türlü çeşitli eğlenceli çaylar, defileler, toplantılar, şölenler ayarlamaya kadar her birşeyi yapıyorlar. Üyelerinin hepsi, alıcı kuş misali, tuttuğunu götürür bir dernek bu. Zavallı öksüz bebekler ellerine düşmeye! Ondan sonra artık onları yatıran yediren onlar, oturtan kaldıran onlar, geydiren donatan, gönderen getiren, everen boşatan hep onlar. Ço-

cuklardan biri de aklı erdiğinde çıkıp, bu kadar sahipliliğe baş kaldırıp, «Medet! Ben gidiyorum.» demesin, tamam, o saat boşlarlarmış, hayırsız hânesine yazarlarmış adını. Tabii ya! Sahipsizdin, sahip buldun, ne tepersin?

Zengin hayırsevenini ben oldum! Olası bir sevmeydim. Fakir fukaranın emniğini gasbedip rızıkına düğüm atanların bir de tutup, haraç verir gibi, yoksul millete lütuf bağışlaması hayırsızlığın daniskası. Hele şu hayra eğlenmeleri yok mu, onu işte hiç anlamıyorum. Küstahlığın, hayırsızlığın bu denlisi nice bir günahdır ve de nasıl ve neyle yıkanır hiç bilemiyorum. Bu dediğim dernek, dediğim gibi, işte onu da yaparmış. Yılda iki üç kez bir araya gelir, hayırsever para babalarını toplar, eğlenir eğlenirlermiş, ki üç beş kuruş para toplayıp fakirin fukaranın ortada kalmış çocuğunu çocuğunu yaşata...

Geçende birşey daha öğrendim, hepsinin üstüne tıy dikt. Bir ara bunlara karışan, ama sonra işin içyüzünü anlayınca sittiği sıyrılan bir muhterem hanımefendi söyledi, birgün bunların görevlilerinden bir eski tanışımı görmeye gittiğinde ne görsün? Baş odaya bir Amerikalı bayla bir Amerikalı bā-

yan kurubuş oturmuyor mu? Üç beş sözden sonra anlaşılmasın Amerikalılarla hayır işinde işbirliği yapıldığı. Hanım demiş ki orda görevli baya, «Ben tanırım bu Amerikalıları,» demiş, «bunlar İngiliz — Amerikan huristyanlığı yayıcısı VAYEMSA'nın (YMCA) adamları, ne işiniz var sizin bunlarla?» Herifcooğlu ne cevap verse beğenirsiniz? «Yani bunlar gitsin de Ruslar mı gelsin?» demez mi?

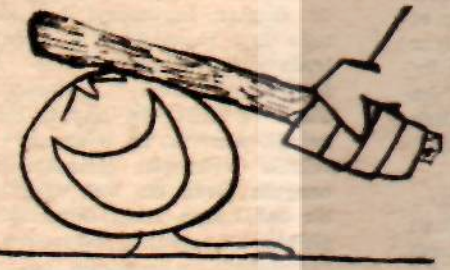
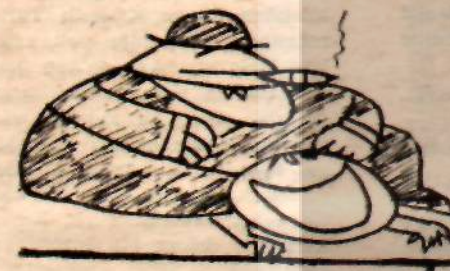
Biz bütün bu hayır işlerinin ardından bir başka hayırın yattığını, Anayasa, sosyalizme, bağımsızlığa «Hayır!; insanın insanı sömürmesine karşı çıkmaya «Hayır!; insanlığın ser için varolduğu görüşüne karşı insanlığın hayır için varolduğu görüşünün egemen kulma yolunda savaşa «Hayır!; aklın bilimin yoluna «Hayır!; yattığını hep söyler dururduk da kızartları bize. Herşeye siyaset karıştırıyorsunuz, buna da mı derlerdi, ve hayırsızlıkla suçları bizi. İşte şimdi kendi ağızlarıyla suçüstü yakalanan kendileridir. Sahipsiz çocuklara sahip çıkmaktan, «Rusya gelmesin için» Amerika'ya gel buyur etmeye giden yol ne de kısaymış, görüyoruz. Yalnız görmekle de kalmıyoruz.

T. AĞAOĞLU

Beraber gelenler beraber gidecekler...

Can YÜCEL

Ferruh Doğan

«Güler yüzlü sosyalizm!..»

İlk yazımı Malatya Kongresi'ndeki muhalefete değinerek bitirmiş ve bu muhalefeti, kahn çizgileriyle, partiyi açılma ve toparlanma dengesi diye tanımladığımız ana yuvasından oynatıp bir kitle partisi niteliğine bürümeye doğru merkez yürütmede beliren eğilime karşı doğduğuna parmak basmıştım. Anayasa - öncesi sosyalist eylem alışkanlıklarına bağlı kalan çevrelerin dışardan etkisi bu hareketi bazı ölçsüzlüklerle sürüklemiş olmakla birlikte, sözü - geçen muhalefetin toptan yıkıcı, bölücü ve olumsuz olarak damgalandırılması hatıydı. Genel Merkezin partiyi Anayasa sınırları içinde yürütme konusundaki hassasiyeti ve sosyalizmi meşrulaştırma yolundaki çabalarını da parti-içi demokrasiyi gayri - meşrulaştıracak kadar aşırıya sürüklemesi, hem bu muhalefeti dışarıya, dolayısıyla hırçılığa itmesi bakımından, hem de örgütü hatalarını eleştirme, düzeltme olanaklarından yoksun kıldığı için alabildiğine zararlı oldu. 72 sorulu Demokrasi, Demokratik Posta Merkezietçiliği ve partinin nerdeyse siyasal bir ihraçat firması haline gelişi hep böyle başladı. Parti ayakta kalsın da, isterse tek ayak üstüne dursun! eğilimi böyle baş verdi ve bu eğilimin zoruydu ki, yeni muhaliflerin yetiştireceği kaygısı ağır bastığı için, ideolojik eğitime bog verildi. Sonunda parti tek ayak üstünde kaldı, aşağı yukarı militansız kaldı. Taban durmadan genişliyor, özellikle köylerde tekerin çevresi büyüyor, ama çevreyi tekerin yuvasına, Genel Merkeze bağlayacak çubuklar yeteri sağlanmıyordu ve sayıda olmadığı için tekerin dönüş hızı arttırılmıyordu, yolda kırılır diye korkuluyordu.

Büyük kentlerde ise yan kuruluşlara, özellikle gençlik örgütlerine karşı bu yüzden duyulan öfkünlü, kimi yerde tam bir kayıtsızlığa, kimi yerde de giriştikleri eylemleri dizginleme çabalarına yol açıyordu. TİP, geçici bir takım siyasal ittifaklara girme zorundaydı, ama örgütün bütün yayılma belirtilerine rağmen, iç bünyesindeki çelişmezlikleri bilen yöneticiler, böyle ittifakların içinde kaybolup gitme tehlikesini görerek uzak duruyorlar, dolayısıyla da partinin siyasal yelpazedeki tecrid edilme süreci hızlanıyordu. Bu yalnızlık ve strateji alaca - karanlığında kendi kendimizi yüreklendirmek için tek bir çare vardı, o da, işlik çabna demiyeyim, yüksek sesle türkü söylemek, yani yankı gücü geniş hellenen sloganlar ortaya atmaktır. Giderek kendi sesimizi sevmeye başladık, ve Gümüş dere durmaz akar, diye bağırırken, gümüş derenin gürül gürül akıtığını inanır olduk. Bu arada TİP'in önderdiği sosyalizmin demokratik ve bağımsız niteliği üzerinde ısrarla duruluğu; Türkiye'de bürokrasinin tarihsel yeri ve işlevini doğru çözümleyerek, kuram planında anti - emperyalist mücadeleyi sınıf mücadelesi temeline oturtma yönündeki çabalar madalyonun olumlu yüzüydü. Ama bu doğru çözümlemelerin bile, bazı sorumlu ağzılarda partiyi bir populist parti haline dönüştürme özlemini yansıttığı anlar oldu. İlk yazımda da söylediğim gibi, halkın kafasına zorla sokulmuş önyargıları gidermek, halkta sosyalizme karşı yaradılmış direnci kırmak için bir takım yollar, çareler denenir, hattâ ödünler verilebilirdi, ama bu ödünlerin verilmesi, örgüt içinde bilimsel sosyalizme bağlı öğelerin yoğunluğuyla oranlı olmalıydı. Yoksa gitgide ağır basan yayılma eğilimi, yöneticilerin bilimsel sosyalizme bağlılıkları ne kadar içten olursa olsun, genel dengedeki kayma yüzünden partiyi sağ bayırdan aşağı sürükler ve bu gidişi bir noktadan sonra tutulmaz hale getirebilirdi.

Bakiye kanunun çıkışı, çeşitli yollardan tehlikesi perdelenen bu süreci bir dönemece getirdi, dayadı, ve partiyi kesin bir seçme zoruya karşı karşıya bıraktı. Genel Merkezin tek yanlı yayılma politikasında baş köşeyi tutan Parlamento başarısı umudu böylece ağır bir darbe yemiş oluyordu. Yöneticiler arasından patlak veren muhalefetin bir meclis-i mebusan muhalefeti olugunda bunun etkisi büyüktü. Bakıye Kanunu çıkınca, o zamana dek aralarından su sızmayan yöneticiler arasındaki birlikten baki kalan şey de bir hoş sedâ oldu. Bu durumda ilk çıkıyordu:

Sayın Aybar'ın önderdiği gibi, tek yanlı yayılma süreci büsbütün hızlandırılacak, halka sosyalizmi hoş göstermek için verilecek ödünlerin dozu arttırılacak; emekçi yığınlarına aslanmasında güçlük çekilen sınıf mücadelesi platformu yerine, verimli daha

kolay devşirilecek olan üst - yapı sorunlarına olanca ağırlık verilecekti. Yalnız anlaşılmıyorsa, bu sözlerimin genel strateji içinde üst - yapı sorunlarının önümünü yadsıyorum sanılmasın! Ama unutulmamalı ki, hele etnik sorunlarda propagandalarımızın etkin olması, hergeyden önce TİP'in bilimsel sosyalist yapısının değişmezliğine, sarsılmazlığına o etnik gurupları inandırmanıza bağlıdır. Çünkü bu guruplar ancak temelli bir düzen değişmesi sonucunda ahıyazılarının değişeceğini pekala bilmektedirler. Yani yayılma sürecinin etkinliği toparlanma sürecinin sağlanmasını, militan çekirdeğinin tutarlılığına bağlıdır. Öte yandan bu çekirdeğin büyümesi de, ölçülü bir oranda olmak üzere, yayılma sürecini gerektirmektedir. Sayın Aybar'ın hatası, yayılma sürecini hızlandırma kararını açıkladığı anda, onunla eşzamanlı olarak hızlandırılması gereken toparlanma sürecine aynı önemi vermemesindeydi.

Genel Başkanın karşısına dikilen eski dostlarının hatası ise, ta baştan beri tek yanlılığında sorumluluğunu paylaştıkları yayılma sürecini birden ve toptan yadsımaları olmuştur. Yanlış olan yayılma süreci değil, bu sürecin tek yanlı oluşu, yani örgütlenme, militan yetiştirme sürecinden kopuk olarak götürülüşüdür. Oysa bunun vebali, sade Sayın Aybar'ın değil, bütün yöneticilerindir. Sayın Aren olağanüstü kongredeki konuşmasında, en yüksek kademelerde görev almış olmasına rağmen, partinin en önemli işi olduğunu teslim ettiği örgütlenmeyi şahsen ihmal ettiğini itiraf etti ve bunu bir özleştirme olarak kabulümüzü istedi. Ama bu bir özleştirme çok, bir özgeçitiriydi, suğunu geçitirmeydi. Çünkü partinin en önemli işini bağlamış olan ilk kademedeki bir yönetici bu itirafının yansıra bu için ehli olmadığını da açıklamalıydı. Bu hatalar silsilesi içinde bu ihmale de gözyumabilir, ve geç olmuşt, ama sonunda aklı başına gelmiş, diye hoşgörülülikle karşılayabiliriz. Ama Sayın Aren ve arkadaşlarının davayı Ya biz, ya Aybar! halinde ortaya koymaları haksız olduğu kadar, kurtarmak iddiasında oldukları TİP'in varlığını tehlikeye atan bir davranıştı. Üst fiste yapılan kongrelerde partinin en az yarı gücünü ardından sürüklediği belli olan Sayın Aybar'ı safdışı etmek, onunla birlikte örgütün bir kanadını da koparıp atmak demek olacaktı. Bu kanat koptuğunda da yerine geçecek olan Aren gurubu, hem geçmiş, hem de ölümlen mülayemet ölçülerıyla, tabandan gelen sol muhalefeti uzun süre toparlamıyacaktı için TİP sınırlı bir aydın kadrosunun eli altında ikinci bir Sosyalist Kültür Derneği haline dönüşecekti. Nitekim olağanüstü kongrede Tüzük değişikliği önerilerine, hele 53 üncü madde değişikliğine karşı Aren gurubunun kaypak tutumu bu yöndeki kuşkuuları destekler nitelikteydi. Aybar'ın mutlak çoğunlukla başarıya erdiğinde yalnız bırakılması ise, sağa kayışı hızlandırarak, ve partiyi büsbütün çıkmaza sokacaktı. Aren gurubunun Sayın Aybar'ı sağa iterek, kendileri sola en ufak bir oynama göstermedikleri halde, sola kayışını gözükmelemleri karşısında, bizim tepkimiz, Mülayimler sert olunca, bakalım ne olacaklar! demekten ibaret kalacaktı. Oysa Aren gurubuna düşen görev, silmece kantar reddiyeler, Takrir-i Şukut'lar sunma değil, tabandan bütün kösteklemelere rağmen yetismekte olan sol kadronun sorumluluğu yükleneneceği güce erişmesine dek sürmek üzere bir meşru muhalefet kurmaktır. Karşı kuvvetlerin günden güne sertleşmesi, faşist kolpalarına sapsması, ekonomik bunalım, bunların yansıra Marksist yayınlar tabanda, yöneticilerin bütün isteksizliğine rağmen, bir sol uyanmaya elverişlidir. Bu sol uyanış bütün ağırlığını duyuracak hazırlığını tekniilemeden partiyi Ya biz, ya Aybar bölüntüsüne zorlamak, örgütü kim bilir hangi yıkıma sürükleyecek bir hava boşluğu yaratmak olacaktı.

Ne var ki, olağanüstü kongrede delegeler bir Solduyu örneği göstererek, dengeli bir Yönetim Kurulu kurdular ve eski yöneticileri tüzük hükümleriyle bağhyarak karşı karşıya bıraktılar. Hem Sayın Aybar, hem Sayın Aren gurubuna bundan sonra düşen iş, bu yayılma ve toparlanma dengesini yeniden kurmak üzere birlikte çalışmaktır. Sayın Altan biraderimiz de eski locasına döneceğine göre, bunun için bir engel de kalmıyor. Ama tabanın kendilerinden beklediği bu sosyalistçe olgunluğu gösteremezlerse, bilsinler ki, Beraber gelenler, beraber gideceklerdir! Çünkü, Hızlı bırakıp, Nizip'i düşünmenin zamanı geldi de, geçiyor bile.

SABİHA SERTEL'İN ANILARI

Bundan dört ay önce Türk yazı hayatının seçkin kalemlerinden Sabiha Zekeriya Sertel, anavatanından kilometrelerce uzakta dünyadan göçmüştü.

Sabiha Sertel, ölümünden kısa bir süre önce Türkiye'deki bir yakınına yazdığı mektupta:

«Benim hatıralarım burada azeri dilinde basılıyor. Bir nüshasını da Türkiye'ye göndereceğim. Fakat üzerinde biraz işlemek lazım. Onun için nekahat devrinin geçmesini bekliyorum.

Galiba buluşmak pek lüzmet olmayacak... Pasaportumuzu tazelemediğimizi bahane ederek bizim gelmemize izin vermiyorlar. Fakat iltim kesilmez. Gün doğmadan meşmei şebden neler doğar» diyordu.

Kendisine ve eşine çıkartılan zorluklar dolayısıyla Sabiha Sertel'in ümitleri ne yazık ki gerçekleşmemiş ve Sabiha Sertel anavatanına dönmeden, uzun süreden beri mustarip bulunduğu akciğer kanserinden kurtulamayarak Azberycan'ın Bakü şehrindeki bir hastanede 73 yaşında olduğu halde hayata gözlerini yummuştur.

Sabiha Sertel 18 yıldan beri özlemini çektiği vatanına ve halkına kavuşamamış, fakat Azerbeycan'da kalemle aldığı anıları Türkiye'ye ulaştırmıştır.

Dünyada ilk defa Azerbeycan'da yayımlanan ve Türkçe nüshası elimizde bulunan anılar «ROMAN GİBİ» adını taşımaktadır.

Sabiha Sertel, anılarında 1919'dan 1950'ye kadar geçen hayatını, hatıralarını, savaşlarını devirler i-

AMERİKA'DAKİ TÜRK İŞÇİ

Amerika'da bir Türk muhacir kitlesi vardı. Bunların hemen de hepsi işçi idi. Aralarında bir kaç elektrikçi, teknisyen, mühendis varsa da, bunlar daha ziyade aydın zümredendi. Bu aydınlar da işçilerden ayrı yaşar, onlarla ilgilenmezlerdi. İşçilerin kendi kahvehanelerinden başka toplantı yerleri yoktu. Bunlar uçsuz bucaksız Amerikan şehirlerine, köylerine çil yavrusu gibi dağılmışlardı.

Zekeriya arasına bunların kahvehanesine giderdi. Benim gitmemin doğru olmadığını söylerdi. Türk muhacirler Amerika'da yaşıyor, fakat Anadolu'lu gibi düşünüyorlardı. Oysa ben bunların arasına girmek isteginde ve zorunda idim. Cemaat teşkilatlığı üzerinde ihtisas yapıyordum. Bunların arasına girmek, bir Türk cemaati arasına öğrendiğim yeni metodlarla çalışmak, onlara faydalı olmak istiyordum. Zekeriya bunların bazılarını tanıyor. Bana Ahmet Osman isminde bir Türk'ü sağlık verdi.

Bu sıralarda Anadolu'da Türkiye ile Yunanistan arasında giddetli harpler oluyordu. Yunanlılar Sakarya'ya kadar girmişlerdi. Bir taraftan da doğu cephesinde Taşnak ermenilerle tartışmalar oluyordu. Bu sırada Ankara'da bir dosttan mektup aldım. Mektup, Anadolu'daki açlık ve sefaleti belirttikten sonra çocukların kimsesizliği üzerinde duruyor, doğu cephesinde anaları babaları öldürülen çocukların sürdüler halinde sokaklarda süründüklerini anlatıyordu. «90 bin Türk yetimi var. Darüleytamlar ancak 12 bin çocuk alabiliyor. Amerikalılar yalnız Ermeni çocuklarını yetimhanelere alıyor, Türkleri, Kürtleri almıyorlar. Siz oradaki Türkleri bu çocuklara yardıma sevk edebilirsiniz, memlekete büyük bir hizmet etmiş olursunuz» diyordu.

Türkleri teşkilatlandırmak meselesi iki bakımdan zaruri bir hale gelmişti. Kurtuluş Savaşı'na uzaktan, küçük de olsa bir yardım yapabilmek ödevimizdi. Ahmet Osman'la gideceğimiz geceyi kararlaştırdık.

Bir kış gecesi idi. Yağmur çiseliyordu. Bowri'nin (O zamanlar New York'un aşağısı şehrinde yersiz yurtsuzların, sefil muhacirlerin, işsizlerin yaşadığı bölge idi. Burada polise beş dolar vermek şartıyla adam öldürülür, cinayetin izleri ortadan kaldırılırdı.) Ahşap kırık dökük bir binanın önünde durduk. Bastıkça gıcırdayan tahta merdivenlerden ikinci kata çıktık. Kahve-

hane kapısından girdiğimiz zaman dumandan göz gözü görmüyordu. Geleceğimi bildikleri için taş masaları temizlemişlerdi. Ahmet Osman beni tanıtti. Onların yaşayışlarıyla olan ilgimden söz açtı.

Dinlediler. Hiç cevap veren olmadı. Sükutu benim yırtmam gerekiyordu. Ayağa kalktım:

— Ben memleketten geliyorum. Şimdi orada bir bağımsızlık savaşı yürütülüyor. Anadolu'daki kardeşlerimiz bu davaya bağlarını koydular. Yunanlılara, yedi devlete karşı çarpışıyorlar. Bizim de buradan onlara yardım etmemiz gerekir. Yardım sade para ile olmaz. Biz onlara çeşitli şekillerde yardım edebiliriz. Eski elbiselerimizi gönderebiliriz. Mülamereeler tertip eder, yardım edebiliriz. Fakat her şeyden önce teşkilatlanmalıyız. Bu teşkilat hem burada yaşayanların daha iyi yaşamalarına hizmet etmeli, hem de memlekete ne yardım yapmak mümkünse onu yapmalıdır.

Ortaklık yine çıt yok. Masaların arasından mırıltılar duyuluyordu. Nihayet orta boylu, esmer bir adam ayağa kalktı. Bu zat oradaki işçilerin başı ve kahvehanenin sahibi imiş. Kısık bir sesle konuşuyordu:

— Memleketten bir bacımız gelmiş. Hoş gelmiş, sefa gelmiş. Bizim yaşayışımızda ilgisi varmış. Sağolsun. Bize teşkilatlanmaktan, daha iyi hayat şartları sağlamaktan söz açıyor. Beni hoş görümler... Buna hiç aklım ermiyor. Bacımız ne yardım yapabilir? Bize iş mi bulur? Buna imkan var mı? Ücretlerimizin artırılmasına mı yardım edebilir? Ne yapabilir? Biz bu hayırseverleri çok iyi biliriz. Gelirler, beş on gün bizimle ilgilenirler, sonra bir daha yüzlerini görmeyiz.

Benden somut cevaplar istiyorlardı. Kendilerine yardım edebilmek için önce ne gibi ihtiyaçları olduğunu bilmek gerektiğini söyledim. «Teşkilatlandıktan sonra iş bulmak meselesi de çözülebilir» dedim.

Birkaç ses birden yükseldi:

— İhtiyaçlarımız tümen tümen... Sen önce bizim mezarlık derdimize bir çare bul. Aşağısını sonra konuşuruz.

Mezarlık derdinin ne olduğunu bilmiyordum. Beyaz saçlı bir ihtiyar ayağa kalktı:

— Burada yaşayan her milletin kendi mezarlığı var. Biz çakıl taşları gibi her tarafa dağılmışız. Ölümlerimizi kristiyan mezarlıklarına gömüyorlar...

Allaha imansız, kâfir gidiyoruz. Sen bizi bu utançtan kurtar.

Bir saniye düşündüm... Mektep kânaıyla bunu çözebileceğime karar verdim. Kâti bir sesle:

— Ben sizin mezarlık meselenizi çözeceğim, dedim. Hayretle yüzüme baktılar.

— Bu para meselesi değil, baci... Bize kimse toprak satmaz.

— Siz parasını bulun, ben de size toprağı bulacağım, dedim.

Benim vaadime pek inanmadılar. Ama pek dostça ayrıldık. Beni kapıya kadar geçirdiler. Yine gelmemi istediler.

Mezarlık meselesi pek kolayca çözüldü. Benim rehberim olan Mister Wolter Pettite'e toplantıyı ve istekleri anlattım. Belediye daireesine telefon ettim. Bir istida ile müracaat gerekiyordu. Ben de cemiyet yöneticilerine imzalattım. Bir ay sonra, yerini pek hatırlamıyorum, galiba Brooklyn'de Türklerle mahsus bir parça toprak demir parmaklıklar arasına alındı.

Bu başarıdan sonra işçiler arasında itibarım arttı. Çalışmak kolaylaştı. Artık toplantılara hevesle geliyorlardı. Artık toplantılar resmi bir nitelik kazanmıştı. İşçiler deritlerini birer birer ortaya döküyorlardı. Çalışmalarını Amerika'nın diğer şehirlerinde bulunan işçiler de haber almışlar, onlar da teşkilatlanmak istiyorlardı. Tagradakilerin hemen hepsi işçi idi. Bunların sayısını, ne işte çalıştıklarını belirtmek için bir sosyal anket yaptım. Sorulara her taraftan müsbet cevaplar geldi. Anket sonunda üç çekiçi bir sonuç ortaya çıktı.

Türkler Amerika'ya toplu halde göç etmemişler. Tek tek, bazen üç dört beraber gelmişler. Dağınık yerlere yerleşmişler. Bu akın daha ziyade Anadolu'da Van, Erzurum, Sivas gibi şehirlerde başlamış. Diğer şehirlere, kasabalara, köylere yayılmış. Amerika'ya gidip dönen Ermeniler, Amerika'da herkesin zengin olduğunu, iş bulmanın kolay olduğunu söylemişler. Tekrar Amerika'ya giderken bir çoklarını kandırmışlar, beraber götürmüşler. Bazıları da arkadaşlarından aldıkları mektupların etkisiyle gurbet yolunu tutmuşlar. Göç edenlerin sayısı Birinci Dünya Harbi içinde çoğalmıştı.

Bu muhacirlik toplu, intizamlı bir göç olmadığı için muayyen bir sebebi de yoktu. Bunların bir kısmı Makedonya'da Yunan zulmünden kurtulmak, bir kısmı para kazanmak için gelmişti.

Türk, Kürt ve Arnavutlardı. Anadolu'dan gelenler topraksızlıktan, işsizlikten geldiklerini söylüyorlardı. Amerika'ya göç 1920 senesinde artmıştı. Bu tarihte gelenlerin çoğu İngilizlerin baskısından kaçan Kıbrıs'lı Türklerdi. Aralarında evlenenler pek azdı. Amerikan kızlarıyla Avrupa'dan gelen muhacir kızlarla yaşıyamadıklarını söylüyorlardı. Din, dil ayrılığı bunların Amerika'da alle hayatı kurmalarına engel olmuştu. Bir kısım Türkler, Türkiye'den fotoğrafla kızları tanıyor, getirip evleniyorlardı. Türk, Kürt, Tatar, Arnavut, dokuz bin kişiye varan bu kitle, sabun, kürk, gramofon, elektrik, otomobil fabrikalarında, çelik dökümhanelerinde çalışıyorlardı.

İşçilerin çalışma şartları çok ağırdı. Bunlar İngilizceyi bilmedikleri ve usta işçi olmadıkları için en ağır işlerde çalışıyorlardı. Hele Detroit'te Ford'un otomobil fabrikasında çalışan Türk ve Kürtlerin hayatı bir cehennemdi. Amerika'da o zaman bugünkü teknik ilerlemeler olmadığı için, çelik ocağına giren bir işçi, ateş karşısında bir dakikadan fazla duramıyordu. Her girişte bir gömlek değiştiren işçiler, yeryüzünde cehennemin ne olduğunu denemeleriyle öğreniyorlardı. Fabrikada 10 - 15 saat çalışanlar vardı. Bunların çoğu gece çalır, gündüz uyurlardı. Bu yüzden gece çalışan işçilerin aylarca güneş görmemeleri olağan bir şeydi. Kimya, tütün gibi bir çok sanayiye çalışanlar arasında sanayi hastalıkları çoktu. Ücretler, Avrupa'lı işçilere kıyasla yülsekti. Fakat işçiler öyle bir robot haline gelmişlerdi ki bu yüksek ücret dahi onların insan gibi yaşamalarını sağlamıyordu.

Yapılan anket, Türk işçilerinin New York, Detroit, Worcester, Youngstown, Laurence, Pittsburg ve Philadelphia şehirlerinde toplandığını gösterdi.

Bu anketten ve New York'taki çalışmaların başarıyla yürüyüşünden sonra cemiyetin adı değiştirildi.

Türk Teavün Cemiyeti oldu.

Cemiyet devamlı çalışmaya başladıktan sonra ayrıca bir bina kiraladık. Bu bina bir sosyal merkez haline getirildi. İşçilerin bir kısmı kahvehanelerden kurtarıldı. İngilizce bilmeyenler için dil kursları açıldı. İşçilere memleket durumu hakkında bilgi veren, Amerika'daki işçi şartlarını inceleyen, sınıf bilinçlerini geliştiren konferanslar verildi. İşçileri sendikalara bağlamak için uzun bir çalışma gerekti. Sendikala-

çinde olaylarla ilgili olarak ve çok canlı bir üslupla kağıda dökmüştür.

Selanik'te doğmuş olan Sabiha Sertel, Balkan Savaşı'ndan sonra ailesiyle birlikte geldiği İstanbul'da eşi değerli yazar Zekeriya Sertel ile evlenmiş ve onunla birlikte mücadele hayatına atılmıştır.

Andarına Birinci Dünya Savaşı sonrasında İstanbul'unu anlatarak başlayan Sabiha Sertel, daha sonra sosyoloji öğrenimi için gittiği Amerika'da Türk işçileriyle nasıl temas kurduğunu, marxişmi kimlerden öğrendiğini, oradaki Türk işçilerini nasıl örgütlediğini, Türkiye'ye döndükten sonra kültür hayatımızda büyük devrim yaratan Resimli Ay ve Resimli Perşembe dergilerini nasıl yayınladıklarını, faşizme karşı nasıl savaştıklarını, İkinci Dünya

Savaşı yıllarında Tan Gazetesi'nde Nazi Almanyası hayranlarına karşı hangi baskılar altında mücadele ettiklerini, savaş sonrasında Türkiye'nin Amerikan hegemonyası altına girmesine nasıl direndiklerini ve Türkiye'den hangi nedenlerle ayrılmak zorunda kaldıklarını, bir röportaj canlılığı ve bir roman akıcılığı içinde belgeleştirmektedir.

Osmanlı İmparatorluğunun çöküş yıllarında düşünce ve politika hayatımıza hakim olan akımları, cumhuriyet döneminde Mustafa Kemal Devrimi'nin neden başarıya ulaşmadığını, bürokrasinin gerçek yüzünü, faşist yönetim altında sosyalistlerin nasıl ezildiklerini, Demokrat Parti'nin hangi hesaplarla kurulduğunu, demokrasi adı altında nasıl bir faşizme girdiğini öğrenmek isteyenler, bu soruların cevaplarını

toplumcu bir yazarın kaleminden en sağlıklı şekilde öğreneceklerdir.

Yazar, kitabının sonunda «Gurbetbettaki hayatımı anlatmanın sırası daha gelmedi. Onu anlatmak sırası geldiği zaman, eğer yazıyorsam, bunu da anlatırım» demektedir.

Ne yazık ki, beklenmedik ölümü, Sabiha Sertel'in hayatının bu bölümünü öğrenmek imkânından bizleri yoksun bırakmıştır. Ancak, arkasında bıraktığı 1919 - 1950 anıları dahi, Türk düşünce hayatına armağan edilmiş büyük bir hazinedir.

Üzülerek kaydedelim ki ta 1920'lerde, kadının kolay kolay erkek içine çıkmadığı bir dönemde başlayan kalem mücadelesini, en ağır koşullar altında, hapis cezalarına ve ölüm tehditlerine rağmen sürdüren - bu büyük Türk yazarının ölümünü, 1960

sonrasının nisbi özgürlüğü içinde geçmişin çilelerini hiçe sayarak kendilerini sosyalist kalem mücadelesinin öncüsü ilan eden bazı yazarlar tek satırla olsun söz konusu etmemişlerdir.

Yakında ANT YAYINLARI tarafından kitap halinde yayımlanacak olan bu anıları okuyanlar, Sabiha Sertel'e sosyalist mücadele tarihi içinde herhalde layık olduğu şerefli yeri vereceklerdir.

Dergimizde verdiğimiz anıların özetinin bu ilk bölümünde Sabiha Sertel, 1920'lerde Amerika'daki binlerce Türk işçisinin nasıl sömürüldüğünü anlatmaktadır. Almanya'da yüzbölence Türk işçisinin sömürüldüğü bu dönemde yarım yüzyıl önce Amerika'da aynı faciyanın nasıl oynanmış olduğunu okumak gerçekten ibret vericidir.

İLERİ

ra girmek istemiyorlardı. Patronların sendikah işçileri daha çabuk işten attığını, hele muhacir işçileri bir defa attıktan sonra işe almadıklarını söylüyorlardı.

Bunlara sendikaların dışında kalmanın zararları, hayattan alınan örneklerle anlatıldı. Sendikaya girmenin kendilerine sağlayacağı faydalar belirtildi. New York'ta işçiler sendikalara büyük ölçüde katıldılar. Dış teşkilatlar da kurulduktan sonra üyelerin verdiği aidatla «Birlik» adında bir haftalık gazete yayınladık.

Detroit'te Türklerin kurduğu «Teavün» Cemiyeti'nden başka bir de Kürtlerin kurduğu «Hilali Ahmer» Cemiyeti vardı. Bana iki teşkilattan da davet geldi.

Fabrikadan izin alıp beni Ford Fabrikası'na götürdüler. Bursası muazzam bir yapı idi. Tamamlanmış otomobiller asılı köprülerden dakikada bir aşağı iniyordu. İşçiler bir robot gibi çalışıyor, bir saniyesini bile boş geçirmiyorlardı. Sömürme makinası bütün vüratıyla işliyordu.

Fabrikada çelik erittikleri daireye geldikmiş zaman bu gerçekçi ocak, etradan gördük. Çelik erittikleri ocak, etradan camla çevrilmiş küçük bir oda idi. Ocakta eriyen çelik, kızıl bir alev gibi akıyor, ocağa durmadan kömür atıyorlardı. Bursası o kadar sıcakmış ki, cehennemde şeytanın yaptığı ateş bundan fazla sıcaklık veremez, diyorlardı. Bu cam daireye hiçbir milletin işçileri giremiyor, yalnız Kürtler girebiliyorlarmış. İşçiler ocağa bir pehlivan gibi çırtıçapla giriyorlar, dakikada bir söbet bekliyorlarmış. Bu ağır şartlarda çalışan işçiler, sendikah değildiler. Her türlü sosyal yardımdan yoksundular. Kendilerine sendikaya girme lüzumundan söz açtığı zaman hepsi birden itiraz ettiler:

— Biz grevlere katılmayız. Grev olduğu zaman fabrikanın etrafını Ford'un özel polisleri, askerleri sarar. Ford'un işçilere kullanmak üzere özel bir ordusu var. Biz onların himayesinde fabrikaya girer, çalışırız, dediler.

Kapitalistlerin bu saf, çalışan insanları nasıl sömürdüklerini, işçi kardeşlerine karşı nasıl grev kırıcı olarak kullandıklarını anladım.

Amerika gibi uçsuz bucaksız bir ülkede, büyük şehirlerde teşkilatsız yaşamamın onları bugünkü kötü duruma düşürdüğünü, Türk, Kürt, Arnavut

bütün işçilerin birleşmesi, sendikalara girmesi lüzumunu anlattım. Patronlara karşı haklarını savunmak için birleşmeleri, beraber çalışmalarını gerektiğini söyledim.

Amerika'da Türk işçileri arasında yaptığım bu deneme bana memleketin işçilerini, köylülerini, insanlarını yakından tanıtmıştı. Bunlar arasında çalışmanın güç, fakat zayıf noktaları bulunca, isteklerine somut cevaplar verince, bu işin pek de güç olmadığını söylemiştim. Onlara ışık tutmak, onları kadere boyun eğmekten kurtaracak bilgi vermek, haklarını savunabilecek hale getirmek, memlekete yapabilecek en büyük hizmetti.

1923 sonuna doğru, Üniversitenin son seneünü bitirmiş, diplomasını almıştım. Fuat Bey'le beraber memlekete dönmeyi kararlaştırdık. Fuat Bey bana, memlekete döndükten sonra Çocuk Esirgeme Kurumu'nda çalışmayı, çocuk meşalesinin çözümünde, kurula yardım etmemi teklif etti. Bu teklif, pek hoşuma gitmedi. Ben Amerika'da diğer sosyal konularla beraber çocuk meşalesiyle de meşgul olmuştum. Ama, kendi ihtisas alanımda, cemaat teşkilatçılığında çalışmak istiyordum. Emelim, Anadolu'da bir köye çekilmek, bir cemaat merkez kurmaktı. Bu, benim için bir deneme olacaktı. Fuat Bey'i hemen reddetmedim. Ancak bu kararı memlekete döndükten sonra verebileceğimi söyledim.

Amerika'da Türk işçileri arasında yaptığım bu deneme bana memleketin işçilerini, köylülerini, insanlarını yakından tanıtmıştı. Bunlar arasında çalışmanın güç, fakat zayıf noktalarını bu-

lunca, isteklerine somut cevaplar verince, bu işin pek de güç olmadığını öğrenmiştim. Onlara ışık tutmak, onları kadere boyun eğmekten kurtaracak bilgi vermek, haklarını savunabilecek hale getirmek, memlekete yapılacak büyük bir hizmetti.

Üç sene aralarında beraber çalıştığım işçiler bizi ve Fuat Bey'i geçirmek için diğer şehirlerden dahi gelmişlerdi. Aramızda Yusuf Güllabi çavuş ve daha bazı işçiler de beraber memlekete döndüyorduk. Lüzuna gelenler kalabalıktı. Ayrıırken elimi akıyor, elimi öpüyorlardı:

— Biz seni unutmayacağız... diyorlardı.

Gözlerim yaşardı. Bana bir altın kalem hediye ettiler. Onlara, bu kalemi işçilerin haklarını savunmada kullanacağımı vadettim. Fakat bu vadedin yerine getirilmesinin ne kadar güç bir iş olacağını düşünmemiştim.

Güverteden onlara el sallarken, arkadaşları da baktığım bu teşkilatların ne kadar yaşayacağını düşünüyordum.

Memlekete döndükten sonra uzun zaman New York'taki teşkilatları ile mektuplaştım. Fakat savaş oldu, bir hayatın yılları omuzlarıma yüklenince bu mektuplaşma kesildi.

Aradan 12 yıl geçti. 1937'de Amerika'da okuyan kızım Sevim'i görmeye gittiğim zaman «Teavün» Cemiyeti'nin yönetim kuruluna gençlerin geçtiğini gördüm. Diğer teşkilatların New York'la bağları kesilmişti. Benim tanıdıklarımın bir çoğu başka yerlere dağılmışlar, bazıları da ölmüşlerdi. Cemiyete bağli işçilerin sendikalara, bazı gençlerin sosyalist teşkilatlara girdiklerini öğrendim. Beni işçilerin teşkilat-

1920'lerin Amerikası, özellikle yabancı işçiler için gerçek bir cehennemdi... Çocuklar dahi en ağır işlerde çalıştırılarak sömürülüyordu...

AMERİKA'DA TÜRK KADINI
— Gurbette ezilenlerden... —

landırıldığı «Kıracılar» Cemiyeti'nin bir toplantısına götürdüler. Cemiyetin sinesinde oynayan «Çapayef» filmi beraber seyrettik.

Bana Nazım Hikmet'i sordular. Onun etrafında çeşitli bilgiler istediler. Nazım'ın şiirlerini okudular. Bu şiirleri kendilerine memleketteki arkadaşlarına gönderiyorlarmış...

Gençlerden birkaçı İspanya İçsavaşı'nda, Amerika'dan İspanya'ya giden Lincoln Brigadı'na katılmışlar.

1937'de Amerikada tanıdığım bu gençler, artık niçin sömürüldüklerini bilmeyen, kadere boyun eğen işçiler değildiler. Haklarını savunmak için savaştıkları inancına varmışlardı. Grevlere katılıyor, her millete mensup işçilerle beraber çalışıyorlardı. Sevinirdim.

Bu, atılan tohumların bir meyvası idi.

Gelecek Hafta
**TÜRKİYE'DEKİ
MÜCADELELERİM**

FKF KONGRESİ DEVRİM STRATEJİSİNİ TARTIŞTI

Osman S. AROLAT

Fikir Kulüpleri Federasyonu Üçüncü Genel Kurul Toplantısı 4 Ocak 1969 günü Aksaray Küçük Opera Tiyatrosunda başlamıştır. 5 Ocak 1969 günü TÖS Salonunda devam eden kongre aynı gün gece yarısı yapılan Genel Yönetim Kurulu seçimleriyle son bulmuştur. 160 delegenin katıldığı kongreyi çoğunluğuna geçişleri meydana getirdiği bir katabahk baştan sona kadar ilgilile izlemiştir.

Kongrenin açılmasından sonra İstiklal Marşı söylenmiş. Atalay Savaş, Vedat Demircioğlu ve bütün devrim şehitleri için bir saygı duruşunda bulunulmuştur. Yapılan seçim sonunda kongre başkanlığına Adil Özkol ve ikinci başkanlığına Erdem Hançer seçilmişlerdir. Çalışma raporunun okunmasına geçilmeden önce hapiste bulunan devrimci öğrencilere ve yazarlara bir telgraf çekilmesi oybirliğiyle karar altına alınarak görev kongre başkanlığına verilmiştir.

Raporların okunmasına geçilmeden önce yapılan diğer bir çalışmada delegasyon durumları tartışılan üç klüp üzerine açılan tartışmalar olmuştur. Bunlardan ilki İzmir Yüksek Öğretmen Okulu Fikir Kulübü yönetim kurulu üzerinde, Merkes Yürütme Kurulu tarafından alınan tedbir kararından dolayı delegelerin kongreye katılmaması üzerine olmuştur. Tartışmalar sonunda bu kulüp

delegeleri kongreye kabul edilmişlerdir. Hacettepe Üniversitesi Sosyalist Fikir Kulübü ile İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Fikir Kulüplerinin Federasyona bağlanması da delegeler tarafından kabul edilmiştir. Hacettepe Üniversitesi Sosyalist Fikir Kulübü'nün, geçen yıllardan örnekler gösterilerek delegelerinin oy kullanması istegiye, genel kurulda çoğunlukla reddedilmiştir.

Bu kararlar sonunda, Genel Yönetim Kurulu ve Sekreterlik Kurullarının raporları okunmuştur. Eleştirilere geçilmeden önce üyelerinden bir kısmının verdiği bir öneriyle, aynı gün Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın düzenlediği mitinge katılmak üzere kongre çalışanlarına ara verilmiştir. Toplu halde mitinge katılan delegeler

den Veysi Sarısözen bir konuşma yaparak ülkesel sorunlar ve eğitim üzerinde durmuştur.

5 Ocak 1969 sabahı kurultay, raporların eleştirileriyle çalışmalarına başlamıştır. Raporların eleştirilmesi sırasında, bu maddenin gündemde bulunan ayurt ve dünya sorunlarının e-

leştirilmesi maddesiyle birleştirilmesi gerekliliği ortaya atılarak kabul edilmiştir. Atilla Sarp «sosyalistlerin kendi eylem sahalarını belirlemeleri gerektiğini» söylemiş, daha sonra, bugünkü mücadele ortamını belirlemek için, Anti - Amerikan hareketleri sadece büyük kentlerdeki eylemler açısından ele almak gerektiğini ortaya koymuş ve köylerde geniş halk kitlelerinin Anti - Amerikan bir bilince doğrudan yada dolaylı ulaştığını ifade etmiştir. Anti - Amerikan eylemleri ise, daha geniş kapsamlı ele almak gerektiğinden söz ederek, kapitalist işletmedeki büyük toprak sahibine, tarikatçıhğa, hilafetçiliğe karşı çıkmayı anti - emperyalist bir eylem olarak nitelendirmiştir. Buna paralel olarak örgüt içerisinde mücadeleyi engelleyen küçük burjuva ideolojisine sahip kişilerin tasfiye edilmesini ileri sürmüştür.

Kendisinden sonra konuşan Sıtkı Coşkun, devrimin bütün içerisinde emekçilerin rolünü bilmek ve bunu hiçbir zaman unutmamak gerektiğini açıkladıktan sonra devrimin mutlak öncüsü emekçilerin hangi şartlarda hangi sınıf ve tabakalarla işbirliği yapabileceği üzerinde durmuştur. Bu sınıfları ve tabakaları ve de bunlarla işbirliği edilecek dönem emekçilerin tayin edecek güce ulaşmasıyla şapmasız sıhhatli bir işbirliğinden söz edilebileceğini

Desen : Ferit ÖNGÖREN

belirtmiştir. Ayrıca Milli Demokratik Devrim sürecinin, kesinlikle Sosyalist Devrim sürecinden kopuk düşünülmemesi ni ortaya koyarak, Milli Demokratik Devrimin, Sosyalist Devrimine gidiş yolunda geçilecek bir nokta olduğu üzerinde durmuştur.

Münir Aktolga ise, Türkiye'de sol hareketin kopuk ve dağınık bir dönemde olduğunu ifade ederek sözlerine başlamış ve aydın kesiminde sorunun üç noktada toparlanabileceğini belirtmiştir. Aktolga'ya göre aydın kesiminin ilk meselesi okumaktır. Metod kavrandıktan sonra, ülke şartlarının iyi tahli edilmesi ve genel doğrulara varılması üzerinde durulmalıdır. Davranışların uygulanması için, ancak bu dönemde kitleyle organik ilişki mümkün

olabilir. Daha sonra Milli Demokratik Devrim gerekliliğini belirten konuşmacı, bunda başarılmasa, ancak, emekçi sınıfların öncülüğünde olabileceğini ortaya koymuştur.

Aktolga'dan sonra konuşan Erdoğan Güçbilmez, son dönem yönetim kadrolarının niteliği, eylemciliği, düşüncesi üzerinde durarak, gördüğü yanlışları ve tezatları belirtmiştir. Bu konuşma sonunda söz alan bir Trabzon Delegesi konuşmacıların gençlik sorunları üzerinde durmadıklarını belirterek, kongrenin asıl görevinin gençlik üzerine kararlar almak olduğunu açıklamıştır.

Gün Zileli'nin konuşmasından sonra arada cevap için söz alan Genel Başkan Zülküf Şahin, İzmir mitingi ve Kemer'in Türkiye'ye gelişi arasındaki

“D,, cedveli - işkence cedveli

Çağımızın ileri toplumlarında, özellikle kompradörsüz toplumlarında sınıflar kesinkes birbirlerinden ayrılmış, her biri kendi yerini almışlardır. Demokratik düzen olduğu savlanan bizim toplumumuzda ise sınıflar böylesine kesin çizgilerle ayrılmamıştır. Daha doğrusu sınıfların birbirinden ayrılmaması için, sınıf mücadelesinden zarardide olarak çıkarıcı zümreler tarafından uğraşmaktadır. Bu tip uğraşlar bizde emekçileri acıyıp bir şekilde şartlandırmakta, çoğu kez, emekçilik, emekçi tarafından benimsenmemektedir. Sınıfsal bir bilince doğrultusunda oluşmayan emekçiler, ne-redeyse kendilerini hükür görmekteyirler. Oysa, emekçi uygarlığın biricik yaratıcısı olmak dolayısıyla en şerefli bir sınıfın, işçi sınıfının mensubudur.

Bu küçük yazıda üstüne düşmek istediğim konu, kendilerini işçi saydıkları, hem de bilinçli olarak işçi, emekçi sayılmaları gerektiği halde, mevzuat hazretleri ile çirkin bürokratlar tarafından işçilikleri kabul edilmeyen yüzbinlerin durumudur. Haklarında pek çok tutuklar atıldığı, kendilerine pek çok vaatlerde bulunulduğu halde durumlarında tek bir değişiklik olmayan, neyin nesil oldukları bir türlü anlaşılmasayan bu yüzbinler meşhur «D» Cedvelinden ücret alan emekçi dostlardır. Gerçi bu yazıların ilgililer okumak zahmetine bile katlanmayacaklardır. Hele hele son günlerin genel grev aşkılları «canım şimdi bunu karıştırmamanın zamanı mıydı?» gibi iç düşüncelerle huzursuz olacaklardır. Ancak, bizi ne ilgililer ne de huzuru kaçıranları ilgilendirmemektedir. Bizi önümüzdeki seçim döneminde gene o 250 liralık maaşlarının nasırlaştırdığı ellerle sandık başlarına koşup gene kendilerini ezenleri seçme telaşına düşecek olan ezilmişler ilgilendirmektedir. Onlara bir iki söz anlatabilirsek, bu bize yeter..

Her yıl hazırlanmakta olan Bütçe Kanunlarına ek olarak bir de «D» Cedveli düzenlenir ve bu

Cedvelden ücret alacak olan MÜTEFERRİK MÜSTAHDEMler tesbit edilir. 3658 Sayılı Devlet Memurları Derecelerinin ve Ayhık Asıllarının gösterildiği yasanın 19. maddesi «bu kanun hükümlerine tabi olmayanları» belirtmiştir. Buna göre, memur statüsünün dışında kalan odacı, kolcu, bekçi, evrak müvezzil, ücretli tahsildarlar vb. gibi müteferrik müstahdemler meşhur «D» Cedvelinden ücret alan kimselerdir.

Bu müteferrik müstahdemlerin derece ve ücretleri memur statüsünün dışında ayrı olarak 28.2.1959 gün ve 7244 Sayılı Yasanın 5. maddesinde düzenlenmiştir.

Bütün bunlar gösteriyor ki «D» Cedvelinden ücret alan müteferrik müstahdemler memur değildirler. Memur olmayanın en yakın alternatifi şüphesiz ki işçi olmalıdır. Ancak, bu «D» Cedvelinden ücret alan emekçiler nedense işçi olarak bile kabul edilmemektedirler. İki camii arasında binamaz durumda bırakılan bu müstahdem emekçiler, gün geçtikçe bilinçlenmiş ve böylece işçi sendikaları kurmuşlardır. Türkiye Eğitim İşçileri Sendikası istisna böyle doğmuş ve diğer emekçiler gibi işten çıkarılma, tazminat, çalışma süreleri, fazla çalışma ücretleri, ücretlere zam, yıllık ücretli izinler vb. konulardaki haklarını alabilmek için sendikal mücadeleye girmişlerdir.

«D» Cedveli mensuplarının sendikal durumları da gerçekten ilginçtir. Yukarıda da sözünü ettiğimiz gibi okullarda çalışan müstahdem emekçiler birleşip bir sendika kurmuş ve teker teker toplu sözleşme yapmaya başlamışlardır. Bundan bir buçuk yıl önce sözleşmeler imzalanmış ve kendilerine hiçbir kanaldan ıfıraz vâki olmamıştır. Ne var ki zamanla sözleşmeler uygulanmaz olmuş, çeşitli Yargıtay kararları çıkmış, Danıştay'a başvurulmuş... kısaca «D» Cedveli mensuplarının durumları bu kez yeniden ve iyice karışmıştır. Şim-

di sözleşmeler var fakat uygulanmıyor. Nedeni sorulunca da kendilerine memur oldukları söyleniyor. Memur statüsünden yararlanma talepleri de «işçi oldukları gerekçe ile» reddediliyor. Yani bu emekçilerin durumu tarla - öküz durumunun ta kendisi! Bir çıkar yol, bir kurtuluş umudu yok..

Adli yıl başında Sayın İmran Öktem'in de dokunduğu gibi bu müteferrik müstahdemlerin durumları Türkiye'de hiçbir yasa da belirtilmemiştir ve bu yüzden de bir yasa ile bunların durumlarını açığa kavuşturmak gereklidir. Şimdilik bu yüzbinlerce müstahdem - emekçi sömürülmenin ve hesaba alınmamanın en baş sırasını işgal ederek yerle gök arasında bir akıl almaz, sır ermez boşlukta durmaktadırlar.

Görüldüğü gibi bu «D» Cedveli kurbanları sendikal açıdan kendi durumlarını koruyup geliştirememekte, dağılmışlıkları nedeniyle de ilgililere karşı ortak bir mücadele bayrağı açamamaktadırlar. Seçimler yaklaştıkça uydurma girişimlerle sendikal çevrelere göz kırpanlar da bu emekçilerin durumları ile ilgilenmeyi nedense gereksiz bilmemekteyirler. Şu halde bu müstahdem emekçiler kendi başlarının çaresine kendileri bakmak durumundadırlar!

Bundan dolayı bir süre için tüm «D» Cedveli mensupları kendilerini tek bir çatı altında toplamak güçlü bir örgüt kurmalı ve hiç olmazsa sıfatları belirleninceye, durumları yasal güvenlik altına alınuncaya kadar bu örgüt araçlığı ile sınıfsal mücadele etmelidirler.

Bunun dışında zaten çok dağınık halde bulunan «D» Cedveli mensupları kolay kolay bir araya gelemeyecek, bir araya gelemeyince de İktidarın ve ilgililerin oyuncağı olmaktan kurtulamayacaklardır. İktidarı «D» Cedveli konusunda hiç korkutmayan durum, onların dağınık ve belli başlı örgütleri olmadıgından, ağırlıklarını belirli şekillerde ve gereğince ortaya koymadıklarından..

Kani ŞENGÜL

«F.K.F. bilimsel sosyalizmi kendisine eylem kılavuzu edinmiş gençlerin örgütüdür. Sosyalist gençliğin örgütü olarak F.K.F. bilimsel sosyalizmin emperyalizm ve onun yerli işbirlikçilerine karşı bağımsızlık ve demokrasi yolunda mücadeleyi görev bilmıştır. Doğal olarak, sosyalizme gidiş sürecinde en devrimci sınıf olan şehir ve köy emekçisini devrimci mücadeleye kazandırmak, giderek bu yolda tüm anti emperyalist ulusal güçlerin emekçilerin mutlak önderliğinde vede yönetimi altında emperyalizme ve onun zorbalığı olan faşizme karşı toparlanmasın için mücadelenin gerektirdiği uyarıcı, aydınlatıcı eylemi yerine getirmekle yükümlü olduğunu kabul etmiştir.

F.K.F. bu çerçevede içerisinde tüm sosyalist gençliğin birliğini bütün demokratik gençlik yığınlarıyla perçinlemek durumundadır.

**YAŞASIN SOSYALİST TÜRKİYE.
YAŞASIN EMPERYALİZME KARŞI SAVAŞAN
DÜNYA HALKLARI.**

eylemlere açıklık getirmek gerektiğini belirtmiştir.

Genel Başkanın bu konuşmasından sonra söz sırası kendisine gelen eski Genel Başkan Doğu Perinçek, 10'ar dakika ile kısıtlanmış olan sürenin kendisi için iki misline çıkarılmasını önermiş, delegelerin onayı ile süresi uzatılmıştır. Merkez yürütme kurulunun çalışmadığından söz ederek konuşmasına başlıyan Perinçek, eğitimde, ideolojik tutumda ve sosyalist eylemin özünde merkezin büyük hataları olduğunu iddia etmiş, geçen kurultayda ortaya attığı «tartışmada hoşgörü, eylemde birlik» sloganını tekrarlamıştır. Fakat, bu sloganın bu yıl bütün örgüt üyelerini kapsamayı amaç bilmediğini, çünkü, az da olsa bir oportünist kadronun yönetiminde olduğunu, bunların sa hoşgörüsüz olarak örgüt dışı bırakılmaları gerektiğini, aksi halde kendilerinin örgütte çalışamayacaklarını açıklamıştır. Konuşması sırasında eylemde öncülük meselesine de değinen Perinçek, öncü olunmadı diye, başka güçlerin örgütleri eyleme öncülük ediyor diye, eylem dışı kalmanın yanlış olduğunu, kim yaparsa yapın öğrenci eylemlerine katılmak gerektiğini belirtmiştir.

Daha sonra konuşan Nihat Emeksiz, Mustafa Uluşoy, Nedim Öztaş ve Mehmet Demir örgütün ve ülkenin çeşitli sorunlarına değinmişlerdir. Trabzon delegesi Fikret Ersezer ise, tartışmaların öznel değerlerden kalkınımlara büyük ve parlak laflar üzerine oturulmak istendiğini açıklamış, gençliğin stratejiyi saptayacak sınıfsal nitelikte olmadığını, sosyalist örgüte paralel strateji uygulamak gerektiğini söylemiştir. Konuşmasında önemli bir kısmını eski Genel Başkan Perinçek'in eleştirisine ayıran Mümtaz Kotan, okuduğu belgelerle Perinçek'e karşı çıkmıştır.

Ömer Özürtugut'un yarı fedodal bir toplumdaki adının Milli Demokratik Devrim olduğunu söylemesinden ve devrimin sürecini anlamayan bir kadronun yönetime ağırlığını koymasına halinde uyumsuzluklar doğacağını açıklamaları üzerine konuşan Alev Ateş, çatışmayı uzlaştırmaz noktalara itmemek gerektiğini belirterek, ayrılma- yı «şanta» gibi tekrarıyanların örgütten ayrılmasını istemiştir.

Açıklamalarında İstanbul'daki son ılgal hareketine katkı

lanları suçlaması üzerine Ertuğrul Günay'ın konuşmasına dinleyici sıralarında oturan Devrimci Öğrenci Birliği üyeleri tarafından müdahale edilmiştir. Tartışmalar delegeler arasında da sızranmış da, başkan tarafından kısa zamanda düzensiz konuşma ortamına dönüş- türülmüştür.

Son olarak Teknik Üniversite delegelerinden Hasan Yalçın, bağdaşabilir fikirlerin bazı delegelerce uzlaşmaz bir zıtlığa yöneltilendiğini, bütün delegelerin bundan kaçınmaları gerektiğini belirtmiştir. Eylem içerisinde birliğe varılabileceği inancında olduğunu açıklayan Hasan Yalçın, eleştiri ve öz eleştirinin ayrılmazlığını belirtmiştir. Konuşmacı son olarak örgütün eylemlerinde gençlik sorunlarından ayrı düşmemesi gerektiğini ileri sürmüştür.

Merkez Yürütme Kurulu adına ilk konuşmayı yapan Veysi Sarısozen, bu güne kadar yapılan çabaların örgütün kendini kabul ettirme - zorunluluğundan doğduğunu belirtmiştir. Güçlenme, çekirdek olma döneminin başarıldığını, açıklayan Sarısozen, hareketi bundan sonraki dönemde yeni kışlara bırakmanın şart olduğunu söylemiştir. Daha sonra güç birliğini ele alan Veysi Sarısozen, güçlüklü için güçlenmiş olmanın gerekliliği üzerinde durmuştur. Sarısozen eleştirilere cevap verirken, ithamların daha dikkatli yapılması gerektiğini belirtmiştir. Zülküf Şahin'in cevap konuşmasından sonra son söz sahibi delegesi Nurekâli Devrim konuşmuştur. Devrim, özellikle Perinçek grubunun nihai karar olarak belli görüşleri getirmesinin yanlışlığını açıklamıştır.

Daha sonra kararlar komisyonuna sunulan iki önerinin görüşülmesine geçilmiştir. Karar tasarıları üzerine yapılan konuşmalarda yine Türkiye'nin yapısı, sınıflar sorunu ve gençliğin yeri üzerinde durulmuştur. Komisyon tarafından hazırlanp yayınlanması istenen bir bildiri de önergeyle son bölümü değiştirilerek yayınlanmıştır.

Ağulu şerbet

«Gömelim gel seni tarihe desem sığmazsın!»

Genel ve olağanüstü kongrelerde Aybar'ın yapmış olduğu konuşmaların saat olarak toplamı nedir bilmiyorum. Bu zaman içinde Aybar, sosyalist terminoloji ile, üst yapı kurumlarının, alt yapı kurumlarına üstün olduğunu anlatmaya çalıştı. Gene, Aren, Boran ve arkadaşlarının da her iki kongrede konuşma süreleri toplam saat olarak ne kadardır hesapladım ama, onlar da, aynı terminoloji içinde altyapı sorunlarının üst yapı sorunlarına üstünlüğünü belirtmeye çalıştılar. Kaba bir anlatımla tartışma, bilimsel olarak, alt ve üst yapı kurumlarını anlatmakla geçti. Kişiliklere dokunan bölümlere aldırılmıyordu.

Acaba düşündüklerini, yahut yaşama sürelerinde önem verdikleri, deneylerinden gelen, araştırmaları sonucu görüşlerini gereğince belirttiler ve delegelere bunu ulaştırabiliyorlar mı?

Üç Doğulu delegeydi. Oturduk konuşuyorduk. Bunlar, Aybar'ı ve ötekileri dinlemişler, seçimlerde oylarını kullanmışlar, sosyalizme vurgun ve aşık olduklarını söylüyorlardı. Yanımızda Kongreye başkanlık eden zat da vardı. Bir tanesi:

«Aybar (Aybar değil) dedi. «Altyapıyı iyi anlattı.»

«Mehmet Ali Bey mi?»

«Mehmet Ali Bey, bizim ilçenin kaymakamı, o değil, İybar, İybar...»

«Mehmet Ali Aybar mı altyapıyı anlatı?»

«Heye...»

«Ne dedi?»

«Alt yapı, yani taban, bizim bildiğimiz gibi düşünüyor... dedi.»

«Öyle mi düşünüyorsunuz sizler...»

«Evet, bizler Doğuluyuz, alt yapıyı biz... Tabanımız... Kim tabandan yanay- sa biz ondan yanayız...»

Aybar, Boran, Aren ve ötekiler iyice anlatmışlar, bunlar da anlamışlardı. Bakıştık birbirimize...

Nâzım'ın bir mısraı vardır:

«Karenski kalmış kimlere...» der.

İçimden «Aybar kalmış kimlere...»

geçti. Geçti, fakat dışarı vuramadım. Merkez yönetim kuruluna bakıyorum. Bunların kaç yıllarını ezah, cefak toplumsuluğu içinden geçip gelmiştir? Bir kaç parti değiştiren sendikacılar, birkaç parti değiştiren politikacılar, toprağı geniş olan, fakat toprak ağası olmadıkları ile öğünen toprak sahipleri doldurmuş merkez yönetim kurulunu...

«Aybar kalmış kimlere...»

Gazeteler bu kadronun partiyi daha sola kaydıracağını yazıyorlar. Demek solu karşımızdakilere de anlatamamışız. Parti bu yönetici kadrosu ile sola değil, daha sağa kaymıştır. Gittikçe de kayacaktır. Egemen çevreler de bunu istiyorlar. İstedikleri olmuştur. Ama olmaması gibi göstermekte çıkar umuyorlar. Oy oyunları, kulis dalavereleri adını «Sosyalist» koyan partiyi de egemen olmuştur. Uzun yıllar deneyden geçmiş, sosyalizm için ömür bağışlamış, kahına, mihnetine, çilesine katlanmış insanlar yönetici kadronun özellikle dışında bırakılmışlar. Bu-

nun da bir hikmeti, bir sebebi var. Eğer sosyalizmi oy almaktan, emekçi ve köylülerin oyunu alma maharetinden ibaret sayan bir kör dehlize getirip sokacak idiysek, bugün bu mahareti gösteren tek parti AP dir. Sosyalist mi AP?

Demirel bu konuda da oy için bir çıkar umarsa:

«Ben de sosyalistim...» der, geçer. Hem de bizi büyük oylar alarak çığner de geçer... Bu değil sevgili kardeşlerim bu değil iş...

Koca bir aydın kitlesi Aybar'ın ardındaydı. Ressamı ile, şairi ile, sanatçısı ile, araştırmacısı, yorumcusu, bilim adamı, ş-kuru, yazarı ile... Bunlar şimdi küskündürler. Dostça söylüyorum, küsup bir kenara çekilme eğilimindedirler. Türkiye'nin zor koşullar altında yetiştirdiği böyle bir kitleyi ardına alıp bir yolculuğa çıkma, Başbakan olmanın daha önemlidir. Bunun değerini bildiler mi? Kime, gel çabı dersen, ardına takıp götürülebilir mi merkez yönetim kurulu? Mecliste, Başkanlıkta veya komisyondalar, partilerin aldıkları oylara göre temsil yetkisi verilmediği zaman kıyametler kopuyor. Merkez yönetim kurulunda, muhalefet gurubuna da aldıkları oy oranında niye temsil olanağı tanınmadı? Bu kadar iyi niyet olsun, bazı çözümleri önleyebilirdi. Yapmadılar

Parti (sosyal demokrat) olmaya doğru kaydırılmıştır. Tarihi ve sosyal bir süreç içinde buna da rıza gösterebiliriz. Tarih boyunca neye rıza göstermedik ki? Sosyal demokratlar da, sosyal demokrat olmayanların gücünü bilirler. Onlardan yararlanmak isterler. Tarihi süreç içinde karşılıklı alışkanlıklar vardır. Buna göre davranışları olur. Kör kör parmağına gözüne, der gibi kimse bir sol birikimi böyle bir yere tıkayıp, üstüne bir kör tıpa vuramaz. Düşman dahi buna kıyamaz.

Bizim ülkemizde elbette, filen üretime katılmış emekçi ve köylülerin isidir sosyalizm... Ama bunlar eğitilmiş ve iş öğrenmiş olarak ele alırlar. Derme çatma, derleme toplama kimseleri sun' olarak emekçi veya köylü gibi gösterirsek, yürümlen yönde olmayız. Ankara, İstanbul veya İzmir'den delege çıkma zor. Ama uzak illerden delege bulamazsın ki, delege çıkma kolay. Bütün şehirlerin ne dediğine kulak verme, ama (Aybar'a (İybar) diyenin çoğunluğu ile de sonuç al.. Biraz hazine oluyor.

Eskiler için:

«Hapis yattılarsa ne olmuş?»

diyorlar.

Onlar hapis yattıkları için bu noktaya geldik. Sizler hapis yatmadınız, işin kolayına saptınız, buraya geldik... Hangisini tarih nasıl değerlendirecektir, düşünü- dümüz mü hiç?

Ağulu bir şerbet içmişcesine bir yıl bitirip yenisine giriyoruz. Biz bu şerbetin tadını eskiden biliriz. Bunu bize leirenler basımlarımızda, acı olan yanı, şimdi leirenler dost görünüşlerimizdir. Buna da katlanırsız, bağışıklığınız var. Ama geçen boş zamanlara kim:

«Dar!...» diyecek... İşte buna yanarım.

Kurultay sonunda genel yönetim kurulu seçimi yapılmış ve 68 üye F. K. F.'nin yeni yönetimini meydana getirmiştir. Başkanlık, Merkez Yönetim Kurulu ve sekreterliklerin seçimleri hafta sonunda Ankara'da toplanacak Genel Yönetim Kurulu toplantısına bırakılmıştır.

F.K.F. GENEL YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

ANKARA: Alev Ateş, Mehmet Yüksel, Nurettin Dirim, Asuman Erdost, Ömer Yılmaz, Mümtaz Kotan, Tuncer Eşsiz-

han, Mustafa Uluşoy, Yusuf Kara, Peyami Arık, Yusuf Küpeli, Hasan Dönertay, Kamer Dünya, Recep Dinç, Adnan Altıparmak, Mustafa Ataç, Ruhi Koç, Saim Ergün, Gürkhan Fişek, Yusuf Uzun, Çetin Özkarar, İbrahim Yarıman, Mustafa Yürüşün, Çağatay Anadol, Münir Aktolga, Mehmet Demir, Ahmet Bozkurt, Süleyman Coşkun.

İSTANBUL: Nihat Emeksiz, Mürsel Engin, Ertuğrul Günay, Rahmi Aydın, Kemal Parlak, Ömer Güven, Ahmet Ayhan, Temel Yılmaz, Necmi Demir, Ra-

gıp Zarakolu, Mustafa Yigit, Yusuf Kayabaşı, Ertuğrul Tıg-lay, Hasan Yalçın, Savaşkan O-rak, Erol Karacay, Emre Dö-len, Hüseyin Doğan.

İZMİR: İbrahim Polat, Ünal Kaynak, M. Nuri Sarımağık, İz-zet Oğul, Ugurtan Özkan, Ah-met Sar, Refik Yanık, Doğan Askan.

ERZURUM: Haluk Uysallar, Mehmet Metin, Kadir Manga, Tuncer Sümer, İsmet Urcan, M. Ali Kılıç, Etem Tolon, M. Ali Adıgüzel.

TRABZON: Fikret Ersezer, Necdet Söküçü.

Alkılıç'ın ismiyle İngiltere çalkalandı...

İngiliz basın ve televizyonunda son iki haftadır, Alkılıç'ın ismi, resmi ve akıllara durgunluk veren hikâyesi vardı.

30. Kasım 1968'de The Times Gazetesi'nde Kardeş Derneği üyelerinin Alkılıç davasını anlatan mektubu yayımlandıktan sonra, yankılar genişledi ve birbirini izledi...

17. Aralık 1968'de gene The Times gazetesinde gazeteci ve yazar Keith KYLE «Prisoner in Turkey» başlığı altında Süleyman Demirel efendinin demokrasî anlayışını bir paralıktı etti.

Bu arada Kardeş Derneği ve Amnesty International BBC televizyonu ile ilişki kurmuştu. 18. Kasım 1968'de BBC televizyonunun «24 saat» programının prodüktörü Mr. Gordon WATTS tarafından BBC'ye davet edildi. Bir kaç gün içinde «Şadi Alkılıç» için hazırlanmasını istediğimiz programı yayınlıyacaklarını söyledi. Ve o gün, programın son hazırlıkları yapıldı.

Mr. Gordon WATTS, tarafsız ve yagına nisbetle çok olgun bir genç adam. Şadi Alkılıç'ın hikâyesini bağundan sonuna kadar bir kere daha dinledi benden. Dosyasından Türk Ceza Kanununun 142/T'in İngilizceye çevirisini çıkardı. «Demokratik bir memlekette bu kanun nasıl yürürlükte kalır, şaşılacak şey...» dedi.

İşte bu arada Gordon WATTS'ın söyledikleri: «Biz bu programı televizyonda canlı bir tartışma şeklinde yapmak istedik. Türkiye Büyük Elçiliğinin Basın Ateseliğinden bize bakişini yollamalarını rica ettik. Niyetiniz, Şadi Alkılıç'ı mahkûm eden zihniyeti savunan birisini masanın bir ucuna oturtmak, masanın diğer ucuna'da sizi oturtmak... Ve her iki tarafın görüşlerini İngiliz kamu oyuna dinletmek, kararı ona bırakmaktır. Fakat telefonda konuştuğumuz Basın Ataşesi: «Böyle bir tartışmaya KATİYEN Türk Elçiliği katılmıyacaktır. Şayet BBC böyle bir program yayınlarsa çok rencide olacağız. Türkiye sizin işlerinize karışmıyor, siz neden bizim işlerimize burnunuzu sokuyorsunuz?» gibi son derece asabi laflar etmiştir.»

Bu durum karşısında BBC, tarafsız kalma anaşesine uymak için tek taraflı konuşma yapmaktan sakındı. ALKILIÇ'ın bana yolladığı resmi belki de yüz defa büyültülerek sahnenin önüne kondu. Ve Kenneth ALLSOP, sözlerine Süleyman Demirel'in son Adalet Partisi Kongresi'nde ettiği «fikir özgürlüğü» ve «demokrasi» martavallarından bir kaç ile başladıktan sonra ŞADI ALKILIÇ'ın hikâyesini bağundan sonuna kadar anlattı. İngiliz bilirdişlerinin elinde Alkılıç'ın Cumhuriyet Gazetesi'nde çıkmış olan yazısının İngilizce çevirisi vardı. Tek bir tanrı kulu bu yazıda komünist propagandası bulamadı... Hele hele senelerce hapis cezasına yol açacak bir suç unsuru nasıl yaratıldığını İngilizlerin havalasına almadı.

BBC'nin bu programını band'a aldık. Band'ı ANT'a yolluyoruz.

22. Aralık 1968 Pazar günü özel ticari televizyon'da London Weekend Television'da ünlü Eamen Andrew Show'da Amnesty'nin Genel Müdürü yeni yıla hapiste girecek fikir suçlularında söz açtı ve gene Alkılıç'ın muazzam bir resmi televizyondan 20 milyon insanın evlerine uzandı...

Olaylar birbirini kovalıyor...

23. Aralık 1968 Pazartesi günü İngiltere'nin liberal gazetesi The Guardian'ın 8'ci sayfasında ALKILIÇ'ın büyük bir resmi ve Keith KYLE'in uzun bir yazısı yer almıştı. Daha ziyade sağa kaçan bir liberal olan Keith Kyle ile gerek telefonda gerekse de Amnesty'de yaptığı konuşmalarda daima «Alkılıç'ın böyle bir makale için bunca yıl hapis yemesi... Sonra'da Adalet partisinin demokrasiden fikir özgürlüğünden bahsetmesi hem gülünç (bizler için), hem'de hazindir (sizler için)» demistir...

KYLE yazısında Demirel demokrasisini yerden yere vurmakta, Yassıada mahkûmlarını ortaya sahıverip, Alkılıç'ı hapiste çürütenlerin hakiki çehrelerini dünya kamu oyuna göstermektedir.

İngilterede açılmış kampanya burada bitmemiştir... The Times Gazetesi «Yeni yıla hapiste girecek olanlar» başlığı altında Amnesty tarafından hazırlanmış uzun bir yazı yayınladı... Ve Türkiye'deki fikir suçlularının genellikle «solcular» olduğunu açıkladı.

Bu arada KARDAŞ Derneği, Londra Büyükelçiliğimiz önünde Alkılıç için bastırıldıkları beyannameleri dağıttılar.

27 Aralık 1968'de de Berlin'den gelmiş olan arkadaşlarla beraber, Prenses Margaret'in ve bir çok büyükelçiliklerin bulunduğu Kensington Palace Gardens'de teker teker elçiliklere beyannameleri bıraktık. Tam oradan ayrılırken polis'e de bir beyanname verelim, dedik... Ve bağımız derde girdi... Bu yol özel bir yol olduğu için beyanname dağıtımı yasakmış... Ama atı alan Üsküdarı geçmişti. Biz

Ortadoğu'da savaş bulutları birikiyor

Auschwitz'in anısı bile haksız bir davayı desteklemeye çağrıda bize baskı yapmamalıdır. Ben, ailesinin bir kısmının Auschwitz'de öldüğünü gören ve İsrail'de yakınları olan yahudi asıllı bir marksist olarak konuşuyorum.

Isaac Deutscher

İsraili savaş çılgınlıklarının Beyrut'un uluslararası mülkiyetteki hava alanına saldırarak Lübnan Havayolu-bölge için olduğu gibi, dünya barışı için de umutlu perspektifler vasetmediğini ortaya koymaktadır.

Saldırının tarafsız bir ülkenin eanevine, hem de uluslararası bütün kuralları misli görülmemiş bir sorumsuzluk, akıl dondurucu bir pervasızlıkla hiçe sayarak yönetilmesi İsrail'in niyetini açığa ortaya koymaktadır. Ne bahasına olursa olsun iggal altındaki Arap topraklarına çöreklenmek. Hiç değilse, Arapları, 5 Haziran yenilgisinin masasına oturtarak, savaştan mümkün olduğu kadar kârli çıkarmak...

İsrail şimdiden Kudüs'ten Gazze'ye kadar, Sina'dan Şeriat'ın batısındaki Ürdün topraklarına, Suriye'nin Golan yaylasına ebediyen yerleşmenin gereklerini yerine getirmekle meşguldür. İsrail sadece geçen yıl iggal altındaki Arap topraklarından Sina bölgesinden 6 milyon ton petrol, manganez, Şeria'nın batısındaki yerimli Ürdün topraklarından ve Gazze'den ise tonlarca bahk, sebze, meyve iç etmiştir. Beziğin politika, bir süredir silah zoruyla ele geçirilen Arap topraklarının zenginliklerine İlebet el koymak için de, bölgedeki Arap halklarını göçe zorlayarak Arapların yerlerine yurtlarına «seçilmiş ırkdaş» larını yerleştirmektedir. Suriye'den ele geçirilen toprakların «kolo-

nize» edilmesi için de bölgede onu aşkın Kibutz kurulmuştur. Kudüs'ün ilk çeyrek bölümünün yahudileştirilmesi de, yine bu günlerde sona ermek üzeredir. Bir sonraki aşamada ise, Talmud'a uygun olarak bütün dinlerin beşiği sayılan Kudüs'ün tümü yahudileştirilecektir. Siyonizmin dümensuyundaki bir büyük batı basını, altı günlük savaşın hemen ertesi İsrail'in başkentini dünya kamuoyuna Tel Aviv yerine Kudüs şeklinde takdim etmekte birbiriyle yarışa girişmişlerdir. Beyin yıkama bugün de olanca hızıyla sürmektedir.

Şüphesiz bütün bunlar İsrail'in iggal ettiği topraklardan çekip gitmek niyetinde olmadığının yeterince ortaya koymaktadır. Bununla birlikte çöreklenme eğiliminin başka kanıtları da yok değildir. Örneğin İsrail, tıpkı ilk yerleşme döneminde uyguladığı gibi, gerek yurtlarından sökülüp atılan Filistinli arapların durumunu düzeltecek, gerekse de iggal edilen toprakların terk edilmesiyle sonuçlanacak barış tekliflerinin tümünü dün olduğu gibi bugün de, sistematiik bir biçimde geri çevirmektedir. İlk yerleşme döneminden bu yana İsrail'in her iki konuda reddettiği Birleşmiş Milletler tekliflerinin sayıları yüzleri aşmaktadır. Yerleşme döneminde olduğu gibi bugünkü yayılma döneminde de, İsrail iggal kuvvetlerinin yerli halka ettikleri zulüm, reva gördükleri ezilme, aralarında ünlü İngiliz tarihçisi Toynbee olmak üzere

çok sayıda tarafsız şahsiyeti isyan ettirmiştir. 1

Bugün, Ortadoğu'da barışın sağlanması, şüphesiz ilk elde İsrail'in iggal altındaki Arap topraklarını terketmesinden geçmektedir. Bu realite, başta Sovyetler Birliği olmak üzere, Arap ülkeleri, Fransa, İngiltere, hatta, bir dizi sinsi hesaplarla da olsa, Amerika tarafından da kabul edilmektedir.

İsrail'in güvendiği «dağlar» kimsenin meçhulü değildir. Gerçekten de Amerika, Güvenlik Konseyi kararında imzası bulunmasına rağmen, konsey kararının uygulanması konusunda en ufak bir çaba bile göstermemiştir. 1956'da İngiltere ve Fransa ile ortaklaşa girişilen talihsiz Süveyş harekatinde, İsrail'in Sina'yı terketmesinde, Eisenhower - Nixon - Dulles yönetiminin rolünü, giderek baskını hatırlayanlar, bugünkü durumun, Amerika'nın Ortadoğunun petrol bölgeleri ve Akdeniz'deki gün geçtikçe daha da bir önem kazanan çıkarları göz önüne alındığında, düne kıyasla hayli değişik olduğunu, kolaylıkla teslim edebileceklerdir. İsrail ise, Amerika'nın bölgedeki çıkarlarına hizmet karşılığında, hem yayılmayı hem de yeni «güvenlik sınırları» gerçekleştirmeyi sağlama yolunda, durundan yararlanmayı amaçlayan fırsatçı bir politikanın peşinde koşmaktadır. Başta Dayan, Alon ve Begin olmak üzere çok sayıda İsrail sorumlusu İsrail'in yayılmayı gerçekleştirmeksizin, güvenlik si-

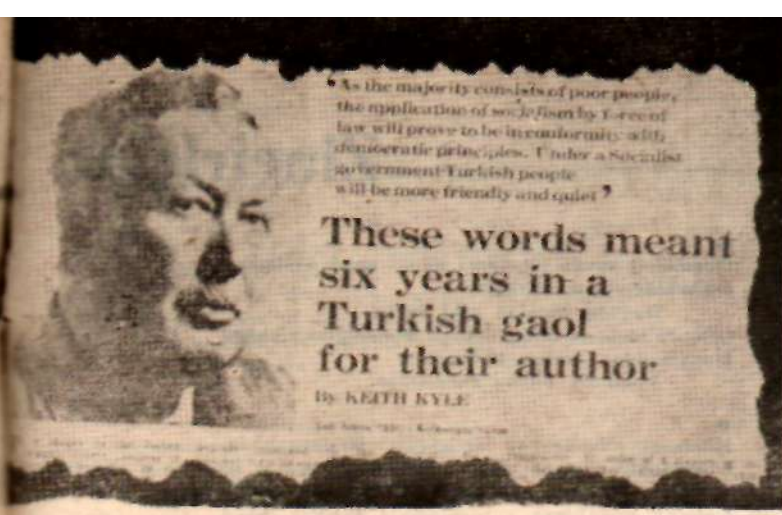

FİLİSTİN'Lİ EL FETİH KOMANDOLARI — İggal altındaki Arap halklarının direnci —

nirleri elde etmeksizin, barışa rıza göstermeyeceğini açıklamışlardır. Savaş çılgınları arasında ön arrayı tutanlardan kimi ise, bu «güvenlik» sınırları konusunda «baklayı ağızdan çıkarmakta» tereddüt etmemişlerdir. Bu takuma göre Süveyş ve Şeria doğal, dolayısıyla da «güvenli» sınırlardır. Böylece Kudüs, Gazze cebi ile Akabe, bir de bunlara Suriye'nin Golan yaylasıyla, Şeria'nın batısındaki Ürdün toprakları eklenince «Büyük İsrail'in», şimdilik «bir kısmı», ortaya çıkmaktadır. Talmud'u biraz daha karıştıranlar, doğal uzantıda Kıbrıs'ın da bulunduğunu öne sürmektedirler.

İggal altındaki geniş toprakların elde tutulması, küçük bir ülke için hiç de kolay bir iş değildir. Üstelik Filistin milliyetçilerinin her geçen gün daha etkin bir duruma gelen El Fetih örgütü, iggal altındaki topraklarda yaşayan yerli halkın zaft-ı raptını büyük ölçüde güçleştirmektedir.

Gerçekten de 5 Haziran savaşının bitiminde, İsrail zafer sarhoşluğundan sıyrılır sıyrılmaz, acımasız bir gerçekle, emperyalizmin eline tutuşturduğu boyundan kat kat büyük bir zaferle karşı karşıya kalmıştı. Üstelik bu zafer, gerçek hedefine, yani Mısır, Suriye ve Irak'taki ilerici rejimlerin yıkılması hedefine ulaşmadığı gibi, yenik düşen Arap ülkeleri, garip bir biçimde, sanki yenik düşen kendileri değilmişçesine davranıyorlar. İsrail'i tamamlamakta direniyorlardı. Çok geçmeden El Fetih bir yandan iggale başkaldırırken, öbür yandan yurtlarından sökülüp sefaletlerin acımasızına terk edilen bir buçuk milyon Filistinli arabın haklı mücadelesini yürütüyordu. Hareket, Ulusal Filistin Kongresi'nin Kahire'de toplanmasından sonra gerçek ve yaygın bir «direnme» örgütü halinde ortaya çıkmıştı. El Fetih'in militanları, iggal altındaki bölgelerde müstevliye irili ufaklı darbeler indiriyordu.

As the majority consists of poor people, the application of socialism by a recent law will prove to be in conformity with democratic principles. Under a Socialist government Turkish people will be more friendly and quiet.

These words meant six years in a Turkish gaol for their author

By KEITH KYLE

İngilterede liberal The Guardian Gazetesinin Alkış ile ilgili kûpürü

beyannamelerimizi yerli yerlerine iletmiştik. Uzun boyulu polise Alkış davasını anlatık. Polis refakatinde yoldan dışarı çıkarıldık ve serbest bırakıldık. Şimdi amaç Fransa'da da bir kampanya açmak. Anladığımıza göre Berlin'deki toplumcu arkadaşlar Alkış için bir bildiri yayınlamışlardır. Onlar da harekete geçiyor...

Bu sabah İsveç'ten mektup geldi. Oradaki Türkler de ortalığı birbirine katmaya hazırlanıyor.

Hodri meydan... Biz Alkış ve onun gibileri için savaşa sonuna kadar devam edeceğiz. Proleter şoförü, kahraman şoförü hapse atmışlar, Alkış haksızlığını protesto etti diye. Daha çok proleterler çıkacak ve protesto edecekler... Tüm Türk ulusunu da mı hapse atacaksınız? Sizi bizi bilmezler, sizli...

Selma ASHWORTH

İsrail ise, bir yandan içeride başlayan hareketi ezmek, öbür yandan da El Fetih'in dışarıdaki kaynaklarını bahane ederek misilleme paravanası altında Mısır, Suriye, Ürdün'e şüphesiz yeni bir savaş kundaklamak amacıyla kışkırtma saldırılarında bulunuyordu.

İsrail bu kez, kışkırtma tirmanmasında bir adım daha atarak Ortadoğu çatışmasının dışında kalmış olan Lübnan'ın El Fetih komandolarının Atina havaalanından bir El - Al uçağını makinelik tüfek ateşine tutmalarını bahane ederek saldırıya geçti. Tarihte eşine ender rastlanan bu kancık saldırı dünya kamuoyunda büyük tepki yaratmış ve İsrail kendisine 50 Phantom avcı - bombardıman uçağı verme kararı alan Amerika dahil herkes tarafından nefretle kınanmıştır. Güvenlik Konseyi'nde İsrail delegelerinin ayavuz hursuz politikası ise semere vermemiş, siyonist propaganda olağanüstü kepezeliği örtmeğe yetmemiştir. İsraili Din İşleri Bakanı ise, Lübnan saldırısını kınayan ve tarafları barışa çağırın Papa 6. Paul'a şiddetle çıkacak dercede işi azıtmıştır.

Fransa'da L'Humanité'nin bagyazarı René Andrieu, «Filiistin halklarının haklarını çiğneyerek Arap topraklarını silah zoruyla işgal eden İsrail'dir. Bu sorun çözülmediği sürece, Tel - Aviv Hükümeti'nin, kurbanlarının direnci karşısında kıyamet koparmaya hakkı olamaz. İsrail ulusunun yaşama hakkı varsa eğer, hangi ayrımcı kstasa dayanarak bu hakkı Arap ulusları için yok sayacağız? Altı günlük savaşın ertesi azaferi, in hicbir şeyi çözmediğini, şiddetin, baskı ve zulmün kaçınılmaz bir biçimde baskıyı getireceğini tahmin etmek için kâhlin olmaya lüzum yoktu. İsrail'in davası, topraklarına yeni topraklar katmak, insanları yerlerinden yurtlarından kovmak, köyleri dinamitlemek, havaslanlarını bombalamakla, adalet davası olarak görünmez.

Tel-Aviv'in asırdarı, rüzgâr ekenin fırtına biçceğini hatırlamalıdır...» demektedir.

Doğudan batıya çok sayıda gözlemcinin de katıldığı bu uyarı, savaş çılgınlığını akıl yoluna getirmeye elbette ki yetmeyecektir. Bu takım dün olduğu gibi bugün de, barış yolunda atılacak adımları hiçe saymakta devam edecektir. Tel - Aviv'in Birleşmiş Milletler'e karşı ta- kundığı olumsuz tavır öteden beri bilinmektedir. Basın, kamuoyunu Birleşmiş Milletler kararlarına karşı alabildiğine kışkırtmakla görevlendirilmiştir. Maceracı takım şimdi, Dayan aracılığıyla, Ben Gurion'un «her şeyin kaba kuvvetle çözüleceği» politikasını yürütmektedir. Bu politikanın son tahlilde hezimetle sonuçlanacağını ileri sürerler ise, her türlü yola başvurularak susturulmaktadır.

Gerçi mini - gücün, arkasındaki Amerikan devinin göğesini kendisine ait sanarak silahsız hava alanlarını basması, kahramanlık ve askeri zafere susanlığın karanlık kompleksleri içinde bocalayan takımın hayli sevindiriciştir. Ama dünya yüzünde yaşayan insanların büyük çoğunluğu, 6 kişilik bir orduya sahip olan Monaco Prenslüğünü basmanın kahramanlık olmadığını, gerçek kahramanlığın savaşta çok barışçı olmak olduğunu çok şükür bilmektedir. İkinci Dünya Savaşı'nın en büyük kurbanlarından biri olan alt sivil yolcu uçaklarını tahrip etmesi, yeni yılın bir şüphesiz Avrupa ve Slav halklarıyla birlikte Yahudiler olmuştur. Karl Marx, judaizmin sadece bir din değil, aynı zamanda bir ideoloji olduğunu söylemekte ve judaizmin ekonomik ve sosyal temellerine değinerek, onu, oraya buraya dağılmış bir ulusun kahutlarını, kendisini ticarete adanmış belli grupların yasa kastların dini olarak saptamaktadır. Böylece, Marx'a göre, anti - semitizm de ideoloji olarak ortaya çıkmamaktadır. Anti - semitizm de, tipki judaizm gibi ekonomik

ve sosyal bir temele dayanmaktadır. Dolayısıyla da olay, bir rekabet, bir ticaret ve çıkar kavgası şeklinde belirmektedir. Yahudilerle yahudi olmayanlar arasında sürüp giden bu kavganın sonunda iğrenç bir ideolojiye dönüşmekte ve taraflar arasında da bir ticaret kavgası haline gelmektedir. Bu meselede sosyalistlerin tavrını da Marx şöyle açıklamaktadır: «Liberal burjuva demokrasilerinde dinsel ve politik kurtuluş (emancipation) yahudi sorununu çözmez. Değişimin, yani «kurtuluş» un her iki alanda birden olması zorunludur. Bir yandan toplumun tümü «para»nın iktidarından yakasını sıyrırken, öbür yandan ve aynı zamanda yahudiler kaçınılmaz bir biçimde bizzat kendi aleyhlerine düşecek olan «para» peşinde koşmak» tan, parada kuvvet ve özgürlük vehmetmekten kurtulmalıdır. Yahudinin gerçek kurtuluşu, emekçi halklara ve onların toplumuna kaynaşmasıdır. Aksi yönde hareket etmekle, Yahudiler, kendi mutsuzluklarını hazırlayacaklardır.»

ANT ciltlerini temin edebilirsiniz

ANT'a abone olarak 40,5 lira tasarruf ediniz

ANT'a abone olanlar dergimizi indirimli okuyabilecekleri gibi ANT kitaplarını da yüzde 20 indirimle alabilirler. İndirimli abone tarifemiz yıllık 44, altı aylık 22, üç aylık 11 liradır. Böylece 125 kuruşa bayırdan aldığımız dergimizi 84 kuruşa okuyabilir ve yılda 21 lira tasarruf edebilirsiniz. Ayrıca abonelerimiz için Üç Anadolu Ef-sanesi 3, Yağantın 4, Ölmez Otu 12, Yer Demir Gök Bakır 12, Ortadirek 12, Siyah

ANT'ın Dördüncü Cildi Çıktı

Yılbaşından itibaren beşinci cildine başlamış olan ANT'ın 79-104 sayıları kapsayan dördüncü cildi de, haftalık olayları kronolojik şekilde ve sosyalist açıdan değerlendiren tarihi bir belge olduğu gibi, seçkin yazar ve sanatçılarımızın kalemleri ve fırçalarıyla görüşlerini yansıttıkları değerli bir kültür hazinesidir. İlerideki yıllarda ANT ciltleri, sosyalist mücadele tarihi hakkında bilgi edinmek, geçmişin olaylarını ve sorunlarını en sağlam şekilde değerlendirmek için gerektiğinde başvurabileceğiniz en güvenilir kaynak olacaktır.

● Kütüphanelerinde ANT ciltlerini bulandırmak isteyen okurlarımız için dördüncü cilt ve cilt kapakları hazırlanmıştır. Cilt kapakları 15, dördüncü cilt 50 Lira, daha önceki ciltlerimizin fiyatı ise 75 Liradır. İstanbul'daki okurlarımız Hürriyet Gazetesi karşısındaki «Cağaloğlu - Başmusaşip Sokak, No. 10/12, Tan Apartmanı»ndaki idarehanemize bizzat gelerek isteklerini temin edebileceklerdir. Tağradaki okurlarımız ise, isteklerini, «ANT Dergisi - PK 934 - Sirkeci - İSTANBUL» adresine bildirmelidirler. Ciltler ve cilt kapakları, talep sırasına göre, ödemeli olarak adreslerine gönderilecektir. Ambalaj ve posta masrafları karşılamak üzere ödemeli ücretine her cilt kapakı için 3 Lira, her cilt için 5 Lira ilave edilecektir. Yalnız dördüncü cilde mahsus olmak üzere ellerinde 79 - 104. sayılar bulunan okurlarımız ANT idarehanesine gelerek 20 lira fark verdikleri takdirde hazır 4. cilt alabilirler.

Yahudi'lerin dün olduğu gibi bugün de Marx'tan alacakları dersler vardır. Dün'ün acımasız gerçeği bugünkü maceracı takımı uyarabilecek midir? Gelecekler aksi yöndedir. Tek umut, İsrail'de de, meseleleri, gerçek boyutlarına barış yönünde düşünenlerin var olduğu umududur.

Meselelerin Türkiye'yi ilgilendiren yanına gelince...

Yeşilköy Havaalanı'nın böyle bir baskına uğradığını düşününüz. Bir an Lübnan'ın yerine koyunuz kendinizi.

Ortadoğu'da sırtını Amerikan emperyalizmine dayanmış, sergerdelik bevedisi bir mini - güc, boyundan büyük işlere karışmaktadır. Büyük devletler, özellikle Ortadoğu ülkeleri kamuoyu, gençliği İsrail'in bu tür sorumsuz davranışlarına olanca gücüyle karşı çıkmalı, İsrail'i durdurmak için bütün baskı araçlarını harekete geçirmelidir. Ve bunu ateş bacayı sarmadan yapmalıdır. Çünkü İsrail yeni saldırılarını hazırlığı içindedir. Türkiye Hükümeti de, bir Ortadoğu ülkesi olarak bütün tedbirleri almalıdır. İsrail'i kına-

mak yeterli değildir. Zorlayıcı tedbirler abnık şarttır.

İlerici gençliğe, Türkiye'nin zinde güçlerine bu konuda görev düşmektedir. Amerika'ya karşı Vietnam halkı safında yer alan Türk gençliği, bu kez yine Amerikan emperyalizmi adına Arap uluslarının başına musallat olan İsrail'in savaşçılarına aynı güc ve etkinlikle «dur» demesini bilecektir. İplerin Amerikan emperyalizmi tarafından çekilmesi, siyonist büyük propagandaların gücü bütün sorumsuz davranışlara gösterilmesi gereken tepdikleri geniş ölçüde önlemektedir. Türkiye'nin zinde güçleri, dünyanın dört yanında emperyalizme karşı öfem - kahm savaşı veren mazlum halklarla tam ve etkin bir dayanışma halinde olan ilerici ve bilinçli gençliğini, Türkiye'nin bir Ortadoğu ülkesi olduğunu ve Amerikan emperyalizmine karşı kurtuluş savaşı verdiğini hatırdan çıkarmayarak, Arap halklarının yanında yerini almalı ve vakit kaybetmeksizin harekete geçmelidir.

Hüseyin BAŞ

Yaşar Kemal'in üçlüsü üzerine

Murat BELGE

Yaşar Kemal'in *Ortadirek*, *Yer Demir Gök Bakır* ve *Ölmez Otu* üçlüsü romancılığımızda son yılların en önemli atılımıdır. Yaşar Kemal bu üçlüyle kendi sanatında da büyük bir ilerleme yapmış. İnce Memed'i çok geride bırakmıştır. Bu romanları uzun uzun incelemek, değerlendirmek gerekiyor, ama şimdilik özellikle önemli bulduğum bir nokta üzerinde duracağım.

Türkiye'de dinden söz edilirken hep ortodoks Müslümanlık düşünülür. Yeni Osmanlılar'dan bu yana bütün yenilik, ilerilik hareketlerinde İslâm dini bu şekilde ele alınmıştır. Şu veya bu şekilde Pan - İslâmizm'i savunan kimseler de dini aynı açıdan görmüşlerdir. Oysa, dinci olan veya olmayan aydınların zihinlerindeki din kavramıyla, köylülerimizin zihinlerindeki dini inançlar bir hayli başkadır. Köy, son derece geri bir üretim düzeyinde olduğu için, dini ideolojisi de oldukça geridir. İslâm dini, köylümüzde, bir üst - tabaka olarak vardır, yüzeyseldir. Bunun altındaki alt - tabaka ise tamamen mitolojiktir. Köylümüz cine, periye, ermişe inanır. İslâm'ın Allah'ı'nı adamaklılı antropomorfik bir şekilde görür, yani insandan pek ayırt edemez. İslâm'dan önce varolan bütün batıl inançlar zihninde dipdirdir. Çünkü henüz tektanrıcı bir dini bütününüyle değerlendirecek düzeye gelmemiştir.

Derinlemesine incelenmesi gereken bu konuyu aydınlarımız yazık ki sistemli bir şekilde ele almamışlardır. Türkiye'nin sosyal yapısı üzerine okuduğum kitaplar arasında yalnız *Taner Timur'un Türk Devrimi*'nde, yurdumuzun dini ideolojisinde böyle bir ayırım yapıldığını gördüm. Taner Timur, halk arasındaki dini «popüler İslâm» şeklinde niteliyor ve bunu ay-

YAŞAR KEMAL
— Üçlü'yi onbeş yılda yarattı —

dınların düşündüğü İslâm'dan ayırıyor. Dolayısıyla, Türkiye'de din kurumunu bütünlüğü içinde ele alıp doğru bir temele oturtabiliyor.

İşte Yaşar Kemal üçlüsünde bu son derece önemli sorunu ön plana çıkarmıştır. Bilim adamlarının üzerinde pek durmadıkları ciddi bir olayı bir romancı olarak çok iyi anlamış ve anlatmıştır. Tektanrıcı dinlerin soyut Tanrı'sa ve yüksek ahlakî ilkeleri, bizim köylülerimiz

gibi geri bir uygarlık aşamasında bırakılmış insanlar için kolay anlaşılır şeyler değildir. Onun için Meryemce Tanrı'yı «Güzel yüzlü, kara gözlü Allahım» diye iltifatlar yağdırarak kandırmaya çalışır. Kızınca da «Yeri göğü yaradan koca Tanrı'sın, şu taşı oraya koyacak ne vardı?» diye söylenir.

Tektanrıcı dinler, Tanrı'yı doğanın, evrenin dışına çıkarmışlardır. Tanrı bir yaratıcı olarak dışımızda ve uzağımızda

bir güçtür. Her yerde, doğanın her bir köşesinde Tanrı'yı gören mistiklerle ortodoks din adamları bu yüzden hep çatır. Köylülerimiz ise, eski çoktanrıcı kabileler gibi doğanın içinde, doğaya son derece bağlı olarak yaşamaktadırlar. Varını yoğunu doğal olayların yolunda gitmesine (yağmurun zamanında yağıp zamansız yağmaması gibi) bağlayan bu insanlar, böylesine uzakta bir Tanrı'yla rahat edemezler. Ona inansalar da araya başka güçler koymak zorundadırlar. Çünkü böylece, somut bir şeye tutunma imkânını bulurlar. Evliyalar, ermişler bu ihtiyacın ürünüdür.

Yaşar Kemal'in üçlüsünde, Muhtar'ın kazığını yiyip evlerine parasız dönen ve ağının gelip her şeylerini alacağından korkan köylüler, uzun ve durgun kış aylarında, kendilerini avutacak bir şey bulmak zorundadırlar. Taşbaşoğlu daha Çukurova'ya inmeden anlatmıştı onlara Muhtar'ın namussuzluğunu. Ama dinlememişlerdir. Şimdi Taşbaş bir Tevrat peygamberi tavrıyla hepsine lanet

etmektedir. Bu dili köylüler daha iyi anlarlar. Az zaman sonra Taşbaş evliyadır — hiç istemediği, inanmadığı halde. Köylüler rahatlamışlardır. Tutunacakları, kendilerini koruyacak bir güç bulmuşlardır artık. Gerçekten inanırlar mı? Bu soruyu onlar da sormak istemezler. Çünkü onlar için mesele, inanma ihtiyacıdır ve şimdi bu ihtiyacı doyurabilmektedirler. Taşbaş olayı büyüdükçe büyür. Hele onun öldüğü haberi yayılınca, abartmalarına sonu gelmez.

Ama ertesi yaz köylü iyi bir tarla bulmuştur. Bu yıl iyi para kazanacak, borcunu ödeyecektir. Taşbaş'a inanmaya pek ihtiyaçları kalmaz. Netekim, ölmemiş olan Taşbaş yanlarına gelince suratına bile bakmaz.

Sinemada destan kahramanları

Bir halkın geleneğe var olan öykülerini, destanlarını beyaz perdeden yine halka yansıtırken filmciler çok dikkatli olmalıdırlar. Yeşilçam uzun süredir kasıp kavuran sözlü mite destan kişileri, ülkenin yüzyılların şartlanmalarının çarpıtılmış örneği olmanın ötesine geçememişlerdir. Bütün değerlerin emekçi sınıfın yararına gelecek kuşağa dönük yenilendiği günümüzde, Türk sineması Batılı örneklerin etkisinde kandırmacılığı sürdürmeyi denemektedir. Destanların dünyanın bütün halklarında ortak gibi gözükene ve adına belki de «yasa» nedenli denilebilecek güçleri sabıtsalığa, kandırmaya gereken cezasını vermektedir. Çünkü temelde bir destanı oluşturan zaman ötesilik, süreklilik ve ortaklaşa tutucu bir düzenin organları durumuna getirilmek istendiğinde, geri tepen ve öldüren silah olmaktadır. Halklar işler destanını oylarını, tipki gelinlik bir kızın çeyizine gösterdiği özenle, Destanlarda bir yandan yüzyılların çocuğu duyarlığı, saf olana dönebilme özlemi, öte yandan acımasız bir emek hıncı yansır. Alt yapı kurumlarının üst yapı kurumlarıyla dengeli bir sentezdir onlar. Bu uyumu somutlaştırır halklar. Masalsı çetin kişilikler yaratırlar. Dünü, bu günü ve geleceği kişiliğinde toplayan destan ki-

şileri eski Yunan Mitolojisinin yarı tanrı kişilerine benzemez. Onlar Doğu insanının yalın, salıkli övünmesiz kişiliğidir. Ne katı bir mantık şematizmine ne de alabildiğine duygusalığa yer vardır kişiliklerinde. Durmadan yenilenen, bütün katılığına karşı iyiye, güzele, doğruya hakkını teslim eden bir halkın ortaklaşalığı «Yarın duşandan gayri her şeyde» bir olabilme tutkusu yoğunlaşır çünkü.

Duygusalığı değil, içinde mantığı, sağduyuyu, içgüdüleri organik bileşime ulaştıran duyarlığı vardır destanlarımızın.

Filimcilerimizin destanlara örneğin bir Köröğluna el atmaları bunca yıllık geleneksizliğine doğal bir belgesidir. Sürüp gider gibi gözükse de bir destanı yalnızca destan olduğu için perdeye aktarma tutkusu bir kaç filminden sonra tükenecektir. Var olan bir özü, ayakları yere basmayan, sözel görüntülerle geçiştirme, gerçekten halkın yarattığı emeğini, sevgisini, hıncını ve zaferini bütün insanlığı ile koyduğu destanlarımızı kapa-ze etme, uzun süre devam edemeyecektir. Filimcilerimiz küçük aşk öykülerinden başlayarak, sonunda toplumsal özü ağır basan destanlarımıza kadar uzanan serüvenlerinde sürekli bir yozlaşmayı bi-

linçli olarak yapmışlardır ve yapı gelmektedirler. Yerli filimlerde Türk insanının, onun sevinçini, hüznünü ve yaşamasını bilerek çarpıtılmış biçimleriyle ya da en azından yetisizlikler zinciri olarak görüp değerlendirmemiz mümkündür. Bu ya da pedüz bir ihanetli, ya da bilgisizliği, kolayla kaçmayı, herşeye karşı «Yıkılalı hanede evlâd-ü eyal vardır» sinikliğini göstermektedir. Bu gün Türk halkının kendi özünden kopup gelen kahramanlara belli bir anlamda kendisini bulmaya gereksinmesi vardır. Bu gereksinme bir devrim sürecinin sonunda oluşagelen birikimden, yüzyılların öfkelerinden ve umudundan doğmaktadır. Sürekli yabancılaştırılmaya çalışan halk beyaz perdede artık amerikan, fransız, ingiliz soytarlıklarına özenen kahramanlıklarını görmeye tahammül edememektedir. Filimcilerimizin karşısında sürekli yabancılaşmaya, sorunlardan kaçmağa çabalayan bir halk yoktur. Destansı kişiliklere ama yalnız doğruya özgü övünmesiz kişilere gereksinmesi vardır. Destanları filimleştirme çabası saygı değer bir çabadır. Bu saygıdeğerlik filimleri de destanlaştırmak, fazlasıyla hakettiği güzellikleri, sevinci vermekle mümkün olacaktır. Kısaca, üreten ve yaratan halka emeğinin karşılığını vermekle.

Altan YALÇIN

rübailer

Karanlıkta sallanan başıboş havlamaları
Dünyayı kılmak geceyi
Yerli yerine koyup çahşanları
Tren çığlıklarının parıldadığını görünce şafakt
Sevinmek bir başka sonsuzluk diye düşünüp
İnsanlık katari

İş ağaçta değil onu böyle büyüten toprakta
Bilmek önemli gerçi asıl iş anlamakta
Kudüs'te çanlar çalar
Mekke'de ezanlar büyürse de
Gerçeklerin en yalnızı
En katlanılmaz ve en kemiklisi
Şu çıplak doğanla şu ölen çıplakta

Karanlık pıhtılaşır ufuklarda kirli bir kan gibi
Kış günü dağlarda can çekişir vurulmuş insan gibi
Sular solar kuşlar ölümler yıldızlar yanmaz olur
Bir rüzgâr eser yalnız
Tohumlarla dolu uğultulu bir rüzgâr
İnsanları iki bin yıldır ayakta tutan
Öfkeli umutlardan gibi

Bırakılan taş düşer ilk insandan beri doğrudur
Her yumurtada bir tavuk
Her tavukta ne çok tavuklar bulunur
Karşıtlarla gelişen diyalektiğin
Akla ziyan dönemecinde
Ne güneşler doğar gece yarısı
En sapa nehirler denizlere kavuşur

Attila İLHAN

lar. Onların Taşbaş'ıyla bu se-
fil, kendileri gibi etten kemik-
ten adamın aynı kişi olduğunu
kabul etmek istemezler. Ama
içlerinden bilirler aynı kişi ol-
duğunu. Şimdi bir tek zavallı
Taşbaş'ın kendi kalmıştır er-
mişliğine inanan.

Bu ana çatı çevresinde daha
küçük çapta sürüyle inanç iş-
lenmiştir. Düşle gerçek bazan
hiç ayırdedilemez, bazan, ge-
rektğinde yani, köylü bıçak gi-
bi ayırır ikisini. Kimi zaman ya-
lan söyler, ama kendi yalanına
kendi inanır. Yalan, yalanlık-
tan çıkar o zaman. Yaşar Ke-
mal bu psikolojik tutarsızlığı,
toplumsal kökenlerini, gerçek-
ten övülmeye değer bir sanatçı
sezgisiyle kavramış ve çok 'yi
anlatmıştır. Üçlüde gördüğün-
müz bu değişken inançları, bu
zihni kaypaklığın psikolojik me-
kanizmasını özellikle devrimci-
lerin çok iyi değerlendirmeleri
gerekir.

Bir iki yıldır halk inançlarıyla
ilgili bir araştırma yapıyor-
dum. Şunu söyleyim: okudu-
ğum elliye aşkın bilimsel kitap-
tan hiçbirini bu inançların nite-
liğini Yaşar Kemal'in üçlüsü
kadar açık seçik ve somut bir
şekilde gözümün önünde can-
landırmadı.

Durand Bulvarı oyunu Ankarada

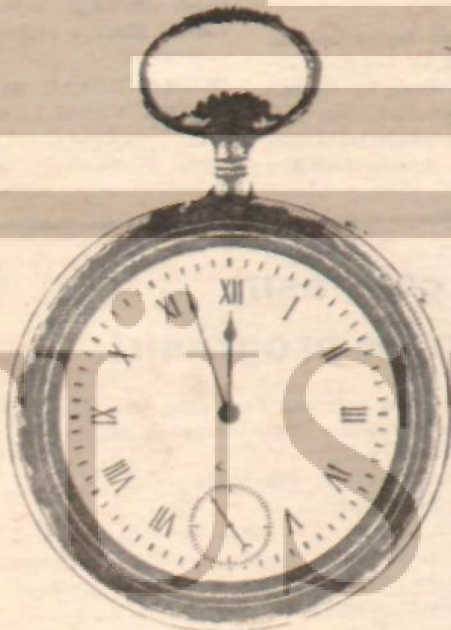
Fransa'da sendikaliz-
min yeni yeni geli-
meye başladığı yıllarda meydana
gelen bir adli hatayı, belge-
sel bir biçimde sahneliyor An-
kara Sanat Tiyatrosu. Fransa
burjuvazisinin sendikalarla hareke-
ti yozlaştırmak için giriştiği
tertipleri, Armand Salacrou
güçlü bir tiyatro yapıtı olarak

daha yamırlar. Çünkü, grev
yozlaşacağına Durand'ın tevki-
fi ile büsbütün yaygınlaşır. İş-
çiler ve kent halkı Jules Du-
rand'ın suçsuzluğunu ortaya
koymak için ellerinden geçirin-
ce çalışırlar. Ve Durand bir sü-
re sonra aklanır. Cezaevinde i-
dam hükmünü taşıırken geçirdi-
ği günler, Durand'ı son kerte
yıpratır ve aklını yitirmesine
neden olur. Yaşantısına eksik
bir biçimde devam eden, sınıfı-
nın haklarını korumak için ön-
ce cezaevine, sonra akıl hasta-
hanesine düşen sendika yöneti-
cisi tedavi gördüğü akıl hasta-
nesinde ölür

Yazar Armand Salacrou, ta-
nik olduğu ve kendisini son de-
rece etkileyen bu olayı günış-
ğına bir yapıt olarak çıkarır-
ken, içtenlikten ve dürüstlükten
ayrılmamış. Abartmamış olayı,
kendinden bir şeyler katmamış.
Yalnız kişilerin adlarını de-
ğiştirmekle yetinmiş... Salacrou'
ya göre bu büyük namusluluk.
Asıl namussuzluk bir yazar o-
larak, Sendika Genel Sekreteri
Jules Durand'ın dediği gibi,
«İnsanın üstüne düşeni yapma-
ması.» Yazar olayı bir yapıt o-
larak ortaya sererken, «Gerçeği
söylemek, gözleri açmak» te-
minden yürümüş. Salacrou ger-
çeği söylüyor, gözleri açmaya
çalışıyor ama, 1910 yılının
Fransa'sında meydana gelen o-
lay başka ülkelerde bugün ol-
muyor mu? Kişiler gene hak-
sızlığa uğramıyor mu? Gene sö-
mürülüyor, sömürüye karşı çı-
kanlar gene aynı biçimde sus-
turulmuyor mu?...

Durand Bulvarını dilimize A-
dalet Ağaoğlu temiz ve akıcı
bir Türkçe ile çevirmiş. Oyunu
yöneten Güner Sümer, kalaba-
lık kadroya rağmen başarılı
bir rejî örneği veriyor.

AST, Halk Oyuncuları hariç,
Devlet Tiyatrosu ve diğer özel
tiyatroların halktan koptukları
bir dönemde başarılı bir oyun
vererek gücünü bir kez daha
ortaya koyuyor...

Reklam, işlerinizi saat gibi yürütür

REKLAM VE TANITMA FAALİYETLERİNİZİ
yurt içinde ve dışında
EN ETKİLİ VE EN İSRAPSIZ ŞEKİLDE YÜRÜTMEK İÇİN
Kurumumuz hizmetlerinden faydalanınız

BASIN İLÂN KURUMU

Cağaloğlu, Türkoğlu Cad no 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

BASIN: 60 379/565

2. Baskı çıktı

GENEL DAĞITIM: Ant Yayınları - P.K. 701
Sirkeci - İstanbul,
ANKARA DAĞITIMI: Anadağitim - Türk İş
Pasajı - Yenışehir - Ankara,
İSTANBUL DAĞITIMI: GE-DA (Genel Dağı-
tım).

Yaşar Kemal

Ortadirek

15 LİRA

Yaşar Kemal

Yer demir
gök bakar

15 LİRA

Yaşar Kemal

Ölmez otu

15 LİRA

Kemal Süker

Sabahattin
Ali
dosyası

7,5 LİRA

Yaşar
Kemal

Üç
Anadolu
efsanesi

10 LİRA

Yevtucenko

Yaşantım

5 LİRA

Kemal Süker

Nâzım
Hikmet'in
polemikleri

7,5 LİRA

Alberto Bayo

Gerilla
nedir

6 LİRA

Stokely Carmichael

Siyah
iktidar

7,5 LİRA

Başbuğ Türkeş tehdit ediyor!

«Komando» adı altında faşist zorbahşi yürüten sözlüme-na emilliyetçi-lere geçen hafta CKMP Lideri Alparslan Türkeş resmen sahip çıkmıştır. Faşizmin meydan okuyuşunu dile getiren CKMP Lideri Türkeş ile Hürriyet Gazetesi Ankara Temsilcisi Cüneyt Arcayürek'in yaptığı mülakatı bir çok gerçekleri açığa vurması bakımından aynen yayımlıyoruz:

— «Peki, ama komando olarak adlandırılan gençlerin bir örgütler dizisi içinde çalıştıkları, hücumlar tanzim ettikleri, hattâ grup başlarına «A-1» veya «A-2» gibi adlar verdikleri, parolalar kullandıkları, size de «Başbuğ» dedikleri biliniyor, dedim ve bekledim. Türkeş bu komando konusunda konuşmaktan kaçınır, diye düşünüyordum doğrusu. Yanışmayabilirdi diyordum. Çünkü bir siyasi partinin lideri idi. Partiler Kanunu vardı. Kanunl kovuşturma olabiliyordu hakkında... Fakat, konuya hiç de yabancı durmadı:

— «Evet, var. Bu gençlere komando adını taktılar. Disiplinli bir gruptur bunlar. Bir adet milliyetçi gençlik derneği yoktur... Birkaç tane vardır. Şimdi, açıklayayım durumu: Bugün, ashuda disiplinli bir kesim grup vardır. Buna katılanlar oluyor, heyecan duyup, komandolar gibi komünistlere karşı çıkmak için heyecanla koşmak isteyenler de vardır.»

— «Ama, komandoları CKMP mensuplarının eğittiği, yetiştirdiği, kamplar kurarak

Türkeş Kabaklı'dan iyi mi bilecek?

— Bunlar KOMANDO'larmış. CKMP yönetiyormuş bunları. Türkeş'in adamları imiş. CKMP'li eski subaylar, bunlara komando eğitimi gösteriyormuş.

«Biraz insafsı» desem, hayır beklemeyin. Düşmanda insaf olmaz. Benim aziz okuyucuları, şunu iyi belleyin:

«Komando, faşist, kara gömleklili diye ihbar ve tok etmek istenen bu gençler ne CKMP'ye bağlı, ne de komandolardır...

AHMET KABANLI
(Tercüman - 6.1.1969)

bu hareket tarzlarını onlara öğrettiği yazıldı ve söyleniyor?»

Tereddütsüz cevap:

— «Doğrudur. Geçen yaz başlarında gençleri kahve köşelerinde, kumar masalarında bırakmamak için spor ve gençlik kursları kurduk. Beş, altı yerde bu kurslar faaliyet gösterdi.»

— «Galiba Rifat Baykal bunları eğitti. Bilir mi bu işleri, anlar mı?»

Sözü kesilmesine rağmen Türkeş güldü:

— «Hem de nasıl bilir. Baykal Kore Savaşlarına katılmıştır. Çok iyi bilir bu işleri. Bu kurslarda gençler boks yaptılar, spor yaptılar, judo öğrendiler. Kendilerine kültür seminerleri de verildi. Bu seminerlerde komünizmin ne olduğu, taktikleri öğretildi. Ve asıl gaye komünistlerin hareket haline geçmeleri halinde, bir mitinglin nasıl dağıtılacağı, nasıl karşılanacağı, tecavüzden nasıl korunulacağı gibi belirli ve esassı bilgiler verildi.»

— «Kaç kişi bu biçimde yetiştirildi?»

— «Binin üzerindedir. Şu andaki durum, disiplinli ve eğitilmiş olanların sayısı budur. Katılanlar dışında elbette... Bir kısmı İstanbul'da, diğer bir kısmı Ankara'dadır bunları... Hareketleri yapanlar da bu gençlerdir.»

Sonra Türkeş, birden hızlı hızlı konuştu. Kızgındı, dargındı ve inandığı bir işleme karşı gelişmesine «Bozulmuştu».

— «CHP, bize iftiraya başladı hemen. Bu gençlere komando adını verdi ve partinin kapatılmasını istemeğe başladı. Partiler Kanununun 107. maddesi açık. Askerliğe ve sivil savunmaya hazırlık yapmak yasak. Biz, askerlik yaptırıyoruz, askerliğe veya sivil savunmaya hazırlanmıyoruz. Bilakis komünistlerin sokak hareketlerinden bir baraj kuruyoruz.»

Türkeş'e, «İki grup çatışması daha genişlerse, hattâ halka kadar inerse, bu tehlikeli olmaz mı?» diye sordum.

— «Olmaz. Çünkü biz, bu gençlerimizle barajı kurduk. Komünistlerin hareketleri ar-

tık gelişmez. Göreceksiniz, bir süre sonra tamamen duracaktır. Belki bu günlerde birkaç olay daha olacak, ama yatışacaktır. Çünkü karşılarında biz varız. Bir şey daha söyleyeyim: Marksızın bir fikir cereyanıdır. Gençlere dolduruluyor. Biz de karşılarına bir başka fikirle, fakat Türkiye'nin millî hasletlerine uyan bir diğer fikirle, Dokuz Işık Doktrinini ile çıkıyoruz. Komünizmi başka türlü karşılayamayız. Komando dedikleri gençler, Dokuz Işık'ı benimsemiş ve kabul etmişlerdir. Daha sonraki komünistlerin önünde bu baraj olmazsa, olaylar ve onların hareketleri daha da genişleyecektir.»

— «Ama size «başbuğ» diyorlar.»

Güldü ve «Biliyorum» dedi.

— «Siz komandolar ile görüşüyor musunuz?»

— «Hayır, ben görüşmem, arkadaşlar var. Biz, taktikleri hazırlarız, yapılabilecekleri konularda onları aydınlatırız. İletirler oraya.»

Türkeş, şu düşüncesini de açıklıyor:

— «Türkiye'de hiçbir siyasi iktidar, milletle ve ordunun benimsememesi halinde iş başına gelemmez. Komünistler, bu yollardan gelemeyeceklerini bildikleri için, sokak hareketlerinden

Komer hadisesi aydınlanıyor (Basından)

«IŞIK, BİRAZ DAHA IŞIK!..»

(Milliyet, 10.1.1969)

sonra hükümete el koymayı, her yerde ve bizde de hesaplanırlardır. Tekrar edeyim, komandolar bir fikirdir. Komünizm bir reaksiyonla değil, bu yönlü bir aksiyonla karşılanır.»

Türkeş, şimdi gene kızgındır. CHP iktidarda iken, gençlik kollarının «Halk mahkemeleri» teşkil edip, İstanbul'da Darendeli-oğlu'nu dayakla sorguya ve mahkemeye çektiklerini, o sırada İnönü'nün kühnün bile kıpırdamadığını söylüyor. AP millet vekillerinin AP merkezinde yüzüne tükürüldüğünü ve İnönü'nün gene sesini çıkarmadığını inatla anlatıyor. «CHP, kendi devrinde kıpkızıl marksistleri himaye etti.» diye heyecanlanıyor.

«KOMANDOLAR BÜTÜN YURDA YAYILACAK»

— «Gençlik kuruluşları dediginiz ve komando diye adlan-

dırılan gruplar genişletilecek mi?»

— «Hem de bu yaz, derhal. Bütün yurtda, her ilde komandoları yetiştirecek kuruluşlar yapacağız. Bize, bizim dışımızdaki partilerden, vatandaşlardan telgraflar geliyor. Gelin, bizim ilde de bunları yapın diye.»

Türkeş, açık konuşuyordu. Açık ve seçik. «Bu gençlik kuruluşunun bir amblemi var. Üç hilal içiçe girmiş. Tıpkı Nazi armasına benziyor. Buna ne dersiniz?» sorusuna şu cevabı verdi:

— «Doğru. Ben de baktım. Nazi işaretine benziyordu. Men ettim. Kaldıracağız bunu. Yerine bir (hilal ve bozkurt) konulacak. Ashuda üç hilalin içiçe girmesi, bir hareketlilik anlamına geliyordu.»

Telefonlar çalıyor artık. Türkeş gidecek. İşi var, belli. Kendisine şöyle dedim:

— «Sonuç olarak, milliyetçi gençliğin komünist hareketlerinin önlenmesi ve durdurulabilmesi için ayrı bir aksiyon grubu olarak hareket halinde olduklarını, görevlerini yerine getirdiklerini ve sizin de bu komando gençlerin hareketini tamamen desteklemekte olduğunuzu yazabilir miyiz?»

Hızla tasdik etti:

— «Doğrudur ve ben bu gençleri tamamen ve her bakımdan destekliyorum.» dedi.

Alparslan Türkeş'le ayrıldık. O partisine gitti, herhalde. Emrinde olduğu anlaşılan komandolarının son hareketlerini mi değerlendirecek, yoksa yeni talimatlar mı gönderecek? Bura- st bilinmez artık.

Veledi Zina Amerika!

Ben Amerikalıyı sevmem! Hem de binbir bakımdan sevmem ben Amerikalıyı!.. Evvelâ (Grekolatin) medeniyetinin ve led-i zina'sı olduğu için sevmem!

Ruhunda, Türk'e karşı beslediği nefret ve hakareti, iki kadeh içince, onun ay-yıldızlı sancığını yırtmakla gösterdiği ve yurdumuzda eski (kapitülasyon)ları ihyâ edici bir tavırla gezip tozdu-ğu için onu sevmem.

Ama, bunca nefret sebebi içinde, nefret mefhumunun da yetişemeyeceği Moskof dehşetine karşı Amerika'yı tutmanın bir medeniyet olduğunu ve bütün felaketin de bundan olduğunu teslim ederim.

Necip Fazıl Kısakürek
(Bugün - 10.1.1968)

Pek çok aşırı solcunun programı!

Bakın şimdi, pek çok aşırı solcu her günün 24 saatini resmen ve ailen söyle programlanmıştır:

- 1 — Sabah vakti:
Saat 5-13 les gibi uyku.
- 2 — Öğle vakti:
Saat 13 yarı ayılma, şarap ve kebap. Saat 15, tam ayılma ve 15-21 arası sosyalist eğitim. Propaganda fizik, kandırma, asılama, muhabere, boykot, işgal, Amerikan elçisinin otomobili yakma, hoca, rektör köy-lama.
- 3 — Gece vakti:
Saat 21-05 arası klüp, meyhane, şov, içki, kadın kız, hora, sosyalist nara.

ABDURRAHMAN SEREF LAÇ
(Bâbü'de Sabah - 8.1.1968)